

รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

เรื่อง

การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ขวบ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน

นางสาวจุฬาภรณ์ อนุศักร

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

2561

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านซับป่าพลู โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน
ผู้เขียน นางสาวจุฬารักษ์ อนุศักร
ปริญญา ครุศาสตร์บัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)
ที่ปรึกษา อาจารย์ดร.อารีย์ พรหมเล็ก
นางสาวธัญญ์วี อภิกุลเจริญกิตติ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย- หญิงอายุระหว่าง 3 - 4 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อ จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 15 คน เพื่อนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจัดกิจกรรมเล่านิทาน การทดลองในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ๆ ละ 5 วันๆ ละ 20 นาที รวม 15 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ชุดนิทาน 1 ชุด ซึ่งมีทั้งหมด 3 เล่ม แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทาน และแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูด

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้สื่อในการทดลองกิจกรรมการเล่านิทานเป็นชุดนิทานจำนวน 3 เล่ม ได้แก่ 1.นิทานสัตว์แสนรัก 2.นิทานผลไม้ของหนูเล็ก 3.นิทานความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย วิเคราะห์โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูด มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติโดยคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม Excel

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม โดยความสามารถด้านความรู้คำศัพท์โดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองที่ระดับ 4.00 ส่วนความสามารถด้านการพูดเป็นประโยคโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองที่ระดับ 3.86 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานสามารถพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้นอย่างชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาจาก อาจารย์ดร.อารีย์ พรหมเล็ก อาจารย์ที่ปรึกษา นางสาวธัญญ์รวี อภิกุลเจริญกิตติ์ ครูพี่เลี้ยง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เอาใจใส่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ซึ่งข้าพเจ้าได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยสวนดุสิตให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง

ขอกราบขอบคุณคณะครูและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู ที่ได้ให้คำแนะนำ และประสบการณ์ที่ดี รวมทั้งนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ขวบทุกๆ คน ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าและทดลองในครั้งนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ ให้แก่คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูทเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

นางสาวจุฬารักษ์ณ์ อนุศักร

2561

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ

บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย	1
	ขอบเขตของการวิจัย	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	2
	นิยามศัพท์เฉพาะ	2
	สมมติฐานในการวิจัย	3
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี)	5
	หลักการ	5
	จุดมุ่งหมาย	5
	คุณลักษณะตามวัย	6
	สาระการเรียนรู้	7
	การจัดประสบการณ์	9
	การประเมินพัฒนาการ	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย	12
	ความหมายของการพูด	12
	แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพูด	12
	ความสำคัญของการพูดและการสนทนา	13
	ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา	13
	พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย	14
	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาพูดของเด็กปฐมวัย	17
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	19

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ความหมายของนิทาน	19
ความหมายของการเล่านิทาน	20
ประเภทของนิทาน	20
จุดประสงค์ของการเล่านิทาน	22
คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย	23
หลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง	24
เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	25
รูปแบบการเล่านิทาน	27
องค์ประกอบของการเล่านิทาน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟัง	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	32
การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	39
บทที่ 4 ผลการวิจัย	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	45
วัตถุประสงค์การวิจัย	45
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	45
วิธีวิจัย	45
ผลการวิจัย	46
การอภิปรายผล	46

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	48
ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก ก	53
ภาคผนวก ข	63
ภาคผนวก ค	68
ภาคผนวก ง	78
ประวัติย่อผู้วิจัย	81

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัย	38
2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน	42
3 การวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน	44
4 แสดงค่าคะแนนแบบทดสอบก่อนจัดกิจกรรมการเล่านิทาน	79
5 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ	80

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	31
2 แสดงภาพรูปแบบการศึกษา	37
3 กราฟแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางการพูด ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม	43
4 ภาพประกอบการจัดกิจกรรม	68

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกันในสังคม ดังนั้นทุกคนในสังคมจะต้องรู้จักพูดจาสื่อความหมายและใช้ภาษาของตนให้ถูกต้อง ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยทักษะการฟังการพูดซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ดังนั้นการพัฒนาภาษาควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัย 2-7 ปี เป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว เด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการเริ่มจากความคุ้นเคยจากการได้ยินได้ฟัง การพูดสนทนา ทำให้พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงาม การพูดคุยและสนทนากับเด็กคือการเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องควรจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีสำหรับเด็ก

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุข การสอนทักษะทางภาษาของครูปฐมวัยอาจสร้างความสุขในขณะที่เรียนให้นักเรียนได้ด้วยการนำนิทานมาใช้ฝึกทักษะทางภาษา ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานส่งเสริมการคิดจินตนาการและช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา นอกจากนี้นิทานยังช่วยให้เด็กได้เลียนแบบในสิ่งที่ต้องการของนิทาน การเลียนแบบเสียงคำพูดต่างๆ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้คำและภาษาพูดใหม่ๆ และการเปิดโอกาสให้เด็กได้จินตนาการโดยใช้นิทานเป็นสื่อ ยังเป็นการกระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดและพูดออกมา การจัดประสบการณ์เล่าเรื่องมีความสำคัญเพราะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษารวมทั้งการคิดและจินตนาการของเด็กด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยโดยการทดลองการเล่านิทาน เพื่อเปรียบเทียบว่าหลังจากการจัดกิจกรรมเล่านิทานแล้วเด็กปฐมวัยจะมีความสามารถทางการพูดสูงกว่าก่อนการทดลองหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อให้เด็กได้ใช้ทักษะทางการพูดเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นอนุบาล 3 ขวบ อายุ 3-4 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลูจำนวน 15 คน

1.3.2 เนื้อหา

การใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ขวบ โดยจัดทำนิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับการพัฒนาทักษะด้านการพูดจำนวน 3 เรื่อง

1.3.3 ระยะเวลา

ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม - 25 มกราคม พ.ศ.2562 ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทำการทดลองเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 15 ครั้ง

1.3.4 ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการเล่านิทาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการพูด

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่ได้รับการทดลองใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดมีทักษะการพูดที่ดีขึ้น
2. ครูมีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนอายุระหว่าง 3-4 ปี จำนวน 15 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู

2. ทักษะด้านการพูด หมายถึง การแสดงออกทางภาษาของเด็กปฐมวัยด้วยการใช้ถ้อยคำเรียบเรียงเป็นภาษาพูด เพื่อถ่ายทอดความคิดและสื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจ แบ่งลักษณะความสามารถทางการพูดได้ดังนี้

2.1 การรู้คำศัพท์ คือ ความสามารถในการพูดและบอกความหมายของคำที่สอดคล้องกับนิทานเรื่องนั้นๆ

2.2 การพูดเป็นประโยค คือ ความสามารถในการคิดคำรู้จักใช้คำที่เหมาะสมเรียบเรียงเป็นประโยคของตนเองอาศัยจากการผูกคำวลีและประโยคที่เคยได้ยิน การพูดเป็นประโยคที่สมบูรณ์ต้องประกอบไปด้วย ใคร ทำอะไร ที่ไหน

3. กิจกรรมการเล่านิทาน หมายถึง การจัดประสบการณ์โดยใช้นิทานคำคล้องจองและนิทานที่มีเนื้อหาเป็นภาษาแบบง่ายๆ ที่เด็กสามารถทำความเข้าใจและออกเสียงตามได้ ประกอบด้วย เรื่อง สัตว์แสนรัก ผลไม้ของหนูเล็กและความซื่อสัตย์ของแพนดำน้อย มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป

1.6 สมมุติฐานในการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้น

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)

- 1.1 หลักการ
- 1.2 จุดหมาย
- 1.3 คุณลักษณะตามวัย
- 1.4 สาระการเรียนรู้
- 1.5 การจัดประสบการณ์
- 1.6 การประเมินพัฒนาการ

2. พัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

- 2.1 ความหมายของการพูด
- 2.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพูด
- 2.3 ความสำคัญของการพูดและการสนทนา
- 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา
- 2.5 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
- 2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาพูดของเด็กปฐมวัย

3. การเล่านิทาน

- 3.1 ความหมายของนิทาน
- 3.2 ความหมายของการเล่านิทาน
- 3.3 ประเภทของนิทาน
- 3.4 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน
- 3.5 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย
- 3.6 หลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง
- 3.7 เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
- 3.8 รูปแบบการเล่านิทาน
- 3.9 องค์ประกอบของการเล่านิทาน

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย
- 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)

1.1 หลักการ

เป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3-5 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู

ควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่ร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดีและคนเก่งของสังคมและสอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจสังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคมและวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

1.2 จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษา ระดับปฐมวัยเด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรีการเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและความเป็นไทย

8.อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

1.3 คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทัน่วงที

คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3-4 ปี มีดังนี้

เด็กอายุ 3 ปี

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- สำรวจสิ่งต่างๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- บอกชื่อของตนเองได้
- ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้
- สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ
- ร้องเพลงท่องคำกลอนคำคล้องจองง่ายๆ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้
- รู้จักใช้คำถาม“อะไร”
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่ายๆ
- อยากรู้ อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

เด็กอายุ 4 ปี

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้
- บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ

- สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
- รู้จักใช้คำถาม“ทำไม”

1.4 สารการเรียนรู้

สารการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สารการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการและคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่รอบตัวเด็ก ธรรมชาติรอบตัวเด็ก และสิ่งต่างๆรอบตัว เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจจะไม่เน้นเนื้อหาการท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการ จำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีมีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นรักการเรียนรู้รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและมีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจนำสารการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยสารการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของของบุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาในด้านการใช้ภาษา ได้แก่

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- การฟังเรื่องราวนิทานคำคล้องจองคำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพเขียนขีดเขียนเขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง
- การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

2. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น

ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็ก อายุ 3-5 ปี ควรเรียนรู้มีดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อนามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระวัง รักษาร่างกายให้สะอาดปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและแสดงมารยาทที่ดี

2. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4. สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

1.5 การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปแบบของ กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ได้มีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ดังนี้

หลักการจัดประสบการณ์

- จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง เน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิตการจัดประสบการณ์
- ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

- จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการคือเหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือเด็กได้ลงมือมีอกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่นสังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผนตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน
- จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

- จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยเด็กในแต่ละวัน
- กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
- กิจกรรมที่เด็กมีความสมดุล ระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนักเพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

- การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี
- การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ
- การพัฒนาอารมณ์จิตใจและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย
- การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น

- รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ
- การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหารหรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล
 - การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ
 - การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะ และดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนา การให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่างๆ

1.6 การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรยึดหลักดังนี้

- 1.8.1 ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
- 1.8.2 ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- 1.8.3 สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- 1.8.4 ประเมินอย่างเป็นระบบมีการวางแผนเลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- 1.8.5 ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึก พฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

2. พัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

2.1 ความหมายของการพูด

การพูดมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา เพราะการพูดเปรียบเสมือนเครื่องมือสื่อสารที่ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ง่าย นอกจากนี้การพูดยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาการ ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการต่างๆ

การพูดหมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารโดยการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึกและความต้องการจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง โดยอาศัยถ้อยคำ การใช้น้ำเสียง กิริยาท่าทางต่างๆ เพื่อให้ผู้ฟังรับรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้พูด รวมทั้งมีปฏิกริยาตอบสนองตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังมินิกวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ“การพูด” (Speech) ไว้ดังนี้

การพูดหมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์โดยใช้เสียง ภาษา แววดา สีสหน้าท่าทางต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากผู้พูดไปยังผู้ฟังให้เป็นที่เข้าใจกัน (สมจิตชีวปรีชา 2540: 1)

การพูด หมายถึง การแสดงหรือการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการของผู้พูดออกมาโดยอาศัยถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาท่าทาง ทำให้ผู้ฟังได้ยินและเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูดจนสามารถแสดงปฏิกริยาโต้ตอบให้ผู้พูดทราบจนเป็นที่เข้าใจกันได้ (นันทาขุนภักดี 2529: 1)

2.2 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพูด

- 1 ทุกคนสามารถพูดได้ แต่บางคนเท่านั้นที่พูดเป็น คือรู้จักที่จะพูด รู้วิธีการพูด พูดแล้วประสบความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ
- 2 การพูดเป็นศาสตร์อย่างหนึ่ง เรียกว่า วาทศาสตร์ คือ มีทฤษฎี มีระเบียบกฎเกณฑ์ สามารถศึกษาเรียนรู้และถ่ายทอดได้เช่นเดียวกับศาสตร์อื่น
- 3 ทุกคนมีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขในการพูด โดยอาจประเมินผลการพูดของตนเองหรือรับฟังคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะจากผู้อื่น แล้วนำข้อแนะนำนั้นมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ
- 4 นักพูดที่ดีไม่ต้องอาศัยพรสวรรค์เสมอไปแต่ต้องอาศัยการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างถูกวิธี
- 5 การฝึกพูดจะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายใน

2.3 ความสำคัญของการพูดและการสนทนา

การพูดเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุดสำหรับบุคคลทุกอาชีพในสังคมไทย รวมทั้งสังคมต่างประเทศต่างก็เห็นความสำคัญของการพูด วัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อโน้มน้าวใจผู้ฟังให้คล้อยตามในเรื่องที่ตนพูด การพูดจึงเปรียบเสมือนบันไดสำคัญขั้นแรกของมนุษย์ในการสมาคมและเป็นสะพานเชื่อมไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ การพูดมีความสำคัญต่อมนุษย์หลายประการ

การพูดเป็นการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication)

การสื่อสารด้วยการพูดสร้างความเข้าใจระหว่างบุคคลได้ง่ายกว่าการสื่อสารรูปแบบอื่น การพูดจึงเป็นการสื่อสารที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพสูง

การพูดเป็นเครื่องมือของการสมาคม
ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน เพราะเป็นเครื่องแสดงถึงความฉลาด อุบิสัยใจ
คอของผู้พูด ตลอดจนความมีไมตรีจิตต่อกัน
การพูดเป็นเครื่องมือประสานประโยชน์ให้แก่สังคม
ปัจจุบันมีการใช้การพูดให้เป็นประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ การค้า การศึกษา ศาสนาและอื่นๆ
เพื่อเป็นตัวประสานประโยชน์ของสังคม
การพูดเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกันและกัน
ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ดังนั้นการพูดจึงเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจระดับบุคคล
ระดับกลุ่มจนถึงระดับชาติ

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษามีหลายทฤษฎี ดังนี้ (ศรียา นิยมธรรมและ
ประภัสสร นิยมธรรม, 2519 : 31-35)

1. **ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน** (The Autism Theory หรือ Austistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องจากความพึงพอใจ
ที่ได้กระทำเช่นนั้น โมว์เรอร์ (Mower) เชื่อว่าความสามารถในการฟังและความเพลิตเพลิน
กับการได้ยินเสียงของผู้อื่นและตนเองเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษา

2. **ทฤษฎีการเลียนแบบ** (The Imitation Theory) เลวิส (Lawis) ได้ศึกษาและ
เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นเกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง
การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจและความสนใจของตัวเด็กเองปกติ ช่วงความสนใจของเด็ก
นั้นสั้นมาก เพื่อที่จะจดจำเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำๆ กัน การศึกษากระบวนการในการเลียนแบบภาษา
พูดของเด็กพบว่า จุดเริ่มต้นเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเสียงของเด็กในระยะเล่นเสียงหรือในระยะที่
เด็กกำลังเรียนรู้การออกเสียง

3. **ทฤษฎีเสริมแรง** (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎี
การเรียนรู้ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rhiengold)
และคณะได้ศึกษาพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัลหรือได้รับการเสริมแรง

4. **ทฤษฎีการรับรู้** (Motor Theory of Perception) ลิเบอร์แมน (Liberman)
ตั้งสมมติฐานไว้ว่าการรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูด
ด้วยการทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังและพูดซ้ำกับตัวเองหรือหัดเปล่งเสียง โดยอาศัยการอ่านริม
ฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

5. **ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง** (Babble Buck) ซึ่ง ธอร์นไคค์
(Thorndike) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้นเขานิยมเสียงบางเสียงไปคล้ายกับ
เสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้การเสริมแรงทันที ด้วยวิธีนี้จึงทำให้เด็กเกิด
พัฒนาการทางภาษา

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เล็นเบอร์ก (Lenneberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางภาษามีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียง เด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้และพูดได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของพ่อแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และมิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ โดยย่ำเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อเสนอความต้องการของลูกนั้นเป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

2.5 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

เนสเซล (Nessel. 1989 : 5 – 21) ได้อ้างถึงผลงานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

ขั้นแรกเริ่ม (Pre language) เด็กอายุหนึ่งเดือนถึงสิบเดือน จะมีความสามารถจำแนกเสียงต่างๆ ได้ แต่ยังไม่มีความสามารถควบคุมการออกเสียง เด็กจะทำเสียงอ้อแอ้หรือเสียงแสดงอารมณ์ต่างๆ เด็กจะพัฒนาการออกเสียงขึ้นเรื่อยๆ จนใกล้เคียงกับเสียงในภาษาจริงๆ มากขึ้นตามลำดับเรียกว่าเป็นคำพูดเทียม (Pseudoword) พ่อแม่ที่ตั้งใจฟังและพูดตอบจะทำให้เด็กเพิ่มความสามารถในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 1 (10 – 18 เดือน) เด็กจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารถึง 50 คำ คำเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ สิ่งของหรือเรื่องราวในสิ่งแวดล้อม การที่เด็กออกเสียงคำหนึ่งหรือสองคำอาจมีความหมายรวมถึงประโยคหรือวลีทั้งหมด การพูดชนิดนี้มีชื่อเรียกว่า Holophrastic Speech

ขั้นที่ 2 (18 – 24 เดือน) การพูดขั้นนี้จะเป็นการออกเสียงคำสองคำและวลีสั้นๆ มีชื่อเรียกว่า Telegraphic Speech คล้ายๆ กับโทรเลข คือ มีเฉพาะคำสำหรับสื่อความหมาย เด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึง 300 คำ รวมทั้งคำกริยาและคำปฏิเสธ เด็กจะสนุกสนานกับการพูดคนเดียวในขณะที่ทดลองพูดคำและโครงสร้างหลายๆ รูปแบบ

ขั้นที่ 3 (24 – 30 เดือน) เด็กจะเรียนรู้ศัพท์เพิ่มขึ้นถึง 450 คำ วลีจะยาวขึ้นพูดประโยคความเดียวสั้นๆ มีคำคุณศัพท์รวมอยู่ในประโยค

ขั้นที่ 4 (30 – 36 เดือน) คำศัพท์จะเพิ่มมากขึ้นถึง 1,000 คำ ประโยคเริ่มซับซ้อนขึ้น เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาจะแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านจำนวนศัพท์และรูปแบบของประโยคอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 (36 – 50 เดือน) เด็กสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในครอบครัวและผู้คนรอบข้าง จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้มีประมาณ 2,000 คำ เด็กใช้โครงสร้างของประโยคหลายรูปแบบ เด็กจะพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยวาจาอย่างมั่นคงและเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาเขียน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528 : 48 – 49) ได้แบ่งขั้นตอนของพัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็น 7 ระยะ คือ

1 ระยะปะปะ (Randon Stage หรือ Prelinguistic Stage) อายุแรกเกิดถึง 6 เดือน ในระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจะเปล่งเสียงต่างๆ ที่ยังไม่มีความหมาย การเปล่งเสียงของเด็กก็เพื่อบอกความต้องการของเขา และเมื่อได้รับการตอบสนองเขาจะรู้สึกพอใจ ตัวอย่างเช่น เด็กจะร้องเมื่อถูกปล่อยให้อยู่คนเดียว เมื่อรู้สึกหิว ฯลฯ หรือเพราะรู้สึกเป็นสุขที่ได้ส่งเสียงออกมา เมื่อเด็กอายุได้ 6 เดือนจะเริ่มออกเสียงอ้อ-แอ้และเริ่มเปล่งเสียงต่างๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูด และเด็กที่มีสุขภาพดีทั้งกายและใจจะมีโอกาสพัฒนาทางภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ไม่สบายเจ็บป่วย

- 1 ระยะแยกแยะ (Jergon Stage) อายุ 6 เดือนถึง 1 ปี หลังจาก 6 เดือนขึ้นไป
- 2 เด็กจะเริ่มเข้าสู่ระยะที่ 2 ซึ่งเด็กจะสามารถแยกแยะเสียงต่างๆ ที่เขาได้ยินและเด็กจะรู้สึกพอใจที่จะได้ส่งเสียงและถ้าเสียงใดที่เขาเปล่งออกมาได้รับการตอบสนองในทางบวกเขาก็จะเปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก ในบางครั้งเด็กจะเลียนเสียงสูงๆ ต่ำๆ ที่มีคนพูดคุยกับเขา
- 3 ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 – 2 ปี ในระยะนี้เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่างๆ ที่เขาได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มีความหมายจะค่อยๆ หายไปและเด็กจะเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนอง ซึ่งนับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นอย่างแท้จริงที่ระยะนี้
- 5 ระยะขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2 – 4 ปี ในระยะนี้เด็กจะหัดพูดโดยจะเริ่มจากการหัดเรียกชื่อคน สัตว์ และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว เขาจะเริ่มเข้าใจถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่ การพูดของเด็ก
- 6 ในระยะแรกๆ จะเป็นการออกเสียงคำนามต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น พ่อแม่ พี่น้อง นก แมว หมา ฯลฯ และคำคุณศัพท์ต่างๆ ที่เขาเห็น รู้สึก และได้ยิน ซึ่งในวัยต่างๆ เขาจะสามารถพูดได้ ดังนี้

อายุ 2 ปี เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำโดยจะสามารถใช้คำนามได้ประมาณ 20
เปอร์เซ็นต์

อายุ 3 ปี เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ปี เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่างๆ และรู้จักการใช้คำเต็มหน้าและลงท้าย
อย่างผู้ใหญ่ใช้กัน

- 1 ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 – 5 ปี ระยะนี้เด็กจะเริ่มพัฒนา
- 2 ความสามารถในการรับรู้และการสังเกต เด็กจะเริ่มเล่นสนุกกับคำ และรู้จักคิดคำและประโยคของตนเองโดยอาศัยการสร้างจากคำ วลี ประโยคที่เขาได้ยินคนอื่นๆ พูด เด็กจะเริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการประสมคำและหาความหมายของคำและวลีซึ่งเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับ
- 3 การเปล่งเสียง โดยเขาจะเล่นเป็นเกมกับเพื่อนๆ หรือสมาชิกในครอบครัว
- 4 ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 – 6 ปี ในระยะนี้เด็กจะมีความสามารถในการคิดและพัฒนาการทางภาษาสูงขึ้น เขาจะเริ่มพัฒนาภาษาไปสู่ภาษา
- 5 ที่เป็นแบบแผนมากขึ้นและใช้ภาษาเหล่านั้นกับสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัว

การพัฒนาทางภาษาของเด็กในวัยนี้จะเริ่มต้นเมื่อเขาเข้าเรียนในชั้นอนุบาลโดยเด็กจะเริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่าย ๆ ได้รู้จักใช้คำที่เกี่ยวข้องกับบ้านและโรงเรียน ภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อความหมายในระยะนี้จะเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้

1. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป ในระยะนี้ได้แก่ระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กจะเล่นสนุกกับคำและหาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเลข เด็กในระยะนี้
2. จะพัฒนา วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ทักษะในการสื่อความหมายโดยใช้ถ้อยคำสำนวน
3. การเปรียบเทียบและภาษาพูดที่เป็นนามธรรมมากขึ้นและเขาจะรู้สึกสนุกกับการแสดง
4. ความคิดเห็นโดยการพูดและการเขียน

จะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยในระยะเริ่มแรกจะมีความสามารถในการฟัง สามารถแยกแยะเสียงต่างๆ ที่ได้ยิน และต่อมาจะมีการเลียนแบบเสียงที่ได้ยินและสามารถพูดเลียนแบบเสียงที่คุ้นเคยได้เมื่ออายุ 4 – 5 ปี สามารถพูดเป็นประโยคง่ายๆ ได้สามารถสื่อสารได้ และเมื่ออายุเข้าปีที่ 6 จะพัฒนาไปสู่พื้นฐานการเขียน

2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาพูดของเด็กปฐมวัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการหรือความก้าวหน้าทางภาษาของเด็กมีดังนี้
(กรรณิการ์ พวงเกษม, 2534 : 20 – 21)

1. วุฒิภาวะ เมื่อเด็กมีความเจริญขึ้นตามลำดับ ความสามารถในการพูดการเขียนย่อมตามมานับตั้งแต่อายุ 15 เดือนขึ้นไป แล้วเด็กจะใช้ภาษาพูดมากขึ้นตามลำดับจนกระทั่งอายุ 36 เดือนจะสามารถใช้คำพูด 376 คำต่อวัน และเมื่ออายุ 48 เดือนจะพูดได้ 397 คำต่อวัน และสามารถใช้อำนาจและคำคุณศัพท์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และนอกจากนั้นถ้าหากมีสมาธิก็จะจดจำสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟังมาเล่าต่อให้คนอื่นทราบ

2. สิ่งแวดล้อม ถ้าหากพ่อแม่ผู้ปกครองสนใจ เอาใจใส่ พยายามพรีสอนให้เด็กพูดคุยและหัดอ่าน หัดเขียนอยู่ตลอดเวลา เด็กจะมีความพร้อมทางภาษามาก โดยเฉพาะครอบครัวที่มีการศึกษาสูงย่อมมีส่วนสร้างความเจริญทางภาษาให้เด็กได้ดีกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งส่วนมากไม่ค่อยสนใจในเรื่องภาษาของบุตรหลานของตนเท่าที่ควร

3. การเข้าใจความหมาย ภาษาที่ใช้พูดถ้าอยู่ในวงแคบศัพท์ก็พื้นๆ ธรรมดา แต่ถ้าหากอยู่ในชุมชนที่กว้างใหญ่เด็กก็สามารถเข้าใจคำ ประโยค วลี ที่มีความหมายต่างๆ ได้ดี ฉะนั้นการพูดอะไรก็ตามที่เด็กเพียงแต่เลียนคำพูด เลียนเสียงพูดผู้ใหญ่จึงควรได้ย้อนถามเขาดูบ้างว่าที่พูดๆ นั้นเข้าใจเพียงใด เปรียบเสมือนคนไทยที่พูดคำต่างประเทศตามเขาแต่ออกเสียงผิด ความหมายก็ย่อมจะเปลี่ยนไปได้ ดังนั้นเพื่อป้องกันความผิดพลาดดังกล่าวจึงควรได้ย้อนถามความหมายในสิ่งที่เด็กพูดได้แต่ไม่เข้าใจความหมายด้วย

4. การให้มีพัฒนาการทั้งหมด (Develop as a Whole) เราจะต้องให้เด็กมีรูปร่างที่ดี หน้าตาสดใสสะอาด ใจดี สมองก็ต้องให้ดี สุขภาพสมบูรณ์และสังคมก็ต้องดีจึงจะทำให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้ดี ไม่ควรแต่เพียงว่าให้อ่านได้ เขียนได้เท่านั้น เราต้องคำนึงถึงหลักของความ ต้องการ ความสนใจจากเพื่อนๆ ของเด็กด้วย ถ้าหน้าตาสกปรกเพื่อนๆ ก็จะไม่พูดคุยด้วย โอกาสที่จะมีความเจริญทางภาษาพูดก็ยิ่งเสียเปรียบคนที่รูปร่างหน้าตาสะอาดสดใส

5. ขั้นตอนและการจัดชั้นเรียน การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้นแต่อาศัยความสามารถทางภาษาเป็นแนวทางน่าจะได้อะไรที่เป็นที่แพร่หลายต่อไป หลักสูตรและขั้นตอนการสอนบางบทก็น่าจะสับเปลี่ยนไปได้ตามระดับความสามารถและความพร้อมของนักเรียน จึงมีข้อที่น่าสังเกตว่าบางแห่งสอนบทเรียนยากก่อนแล้วกลับมาสอนบทธรรมดาภายหลัง โดยอ้างแต่หลักสูตรซึ่งตามความเป็นจริงแล้วครูผู้สอนน่าจะมีความสามารถในการวินิจฉัยบทเรียนนั้นๆ ได้ด้วยตนเอง

6. การมีส่วนร่วม (Participation) กิจกรรมใดๆ ก็ตามเด็กๆ ควรมีส่วนร่วมทุกครั้งทุกคน ครูไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชัง จะต้องพิจารณาความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลและกำหนดงานให้ทำร่วมกับเพื่อนๆ ตามใจสมัคร หรือครูกำหนดกลุ่มให้บางครั้ง การทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานเป็นกลุ่มย่อย การร่วมกิจกรรมต่างๆ มีส่วนช่วยให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้อย่างมาก

นอกจากนี้สุภาวดี ศรีวรรณ (2542 : 49 – 50) ยังได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 2 ประการคือ

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาและถิ่นที่อยู่ของบิดามารดา อันเนื่องมาจากการแบ่งชนชั้นไม่เท่าเทียมกันในสังคม เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก แม็คคาธี (MC. Carthy 1957 : 603 ; อ้างถึงใน Carmichale.1960 ; 586 – 587) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก พบว่าความแตกต่างทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจและอาชีพมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก เด็กที่อยู่ในฐานะเศรษฐกิจและสังคมสูงจะใช้ภาษาได้ดีกว่าตั้งแต่อายุน้อย และเด็กที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมักจะใช้คำถามอย่างเดียวติดต่อกันไป ซึ่งแสดงว่ายังมีวิวัฒนาการทางด้านภาษาไม่ดีพอ ส่วนทางด้านการศึกษาของบิดามารดานั้น ฟิชเชอร์ (Fisher 1958 : 483 ; อ้างถึงใน Carmichale. 1960 : 587) ได้ศึกษาวิจัยและพบว่าเด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งบิดามารดาเป็นผู้ชำนาญการได้รับการศึกษามากอย่างดีจะมีพัฒนาการทางภาษาดีที่สุด และถิ่นที่อยู่สามารถเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาได้นั้น จากการศึกษาของคิทเทิล (Kittle 1967 : 342 ; อ้างถึงใน สวนา พรพัฒน์กุล. 2513 : 9) ได้ศึกษาวิจัยพบว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กในเขตเมืองกับเขตชนบทมีความแตกต่างกันโดยเขตเมืองจะดีกว่า

2. ขนาดครอบครัว เพศและอายุ เป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาอีกประการหนึ่ง โดยจอห์นสัน (Johnson. 1974 : 265) ได้ศึกษาเปรียบเทียบขนาดของครอบครัวว่ามีส่วนสัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาหรือไม่ พบว่าครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดีไม่มีพี่น้องมากจะมีพัฒนาการทางภาษาได้เร็วและดีกว่าครอบครัวที่มีพี่น้องมาก ถ้ามีพี่น้องมากคนโตและคนสุดท้ายมักมีพัฒนาการทางภาษาที่ต่ำกว่าลูกคนกลาง ส่วนเพศและอายุพบว่า เด็กหญิงมีความสามารถทางภาษาดีกว่าเด็กชาย ส่วนอายุนั้นจะพบว่าเด็กตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปจะมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วพอถึงวัยเข้าโรงเรียนแล้วจึงลดลงตามลำดับ

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยควรประกอบด้วยฐานะหรือความพร้อมของพัฒนาการทุกด้าน เพศ อายุ ขนาดของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งบุคคลและสถานที่ ตลอดจนบุคลิกภาพ

3. การเล่านิทาน

3.1 ความหมายของนิทาน

จันทรเพ็ญ ศุภผล (2535: 26) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาโดยอิงความจริงหรือจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ให้ความสนุกสนานแฝงความคิดสอนใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากเนื้อหาในนิทาน

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2535:) ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณเป็นการผูกเรื่องเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานแฝงคำสอนจรรยาในชีวิตร เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 16) ให้ความหมายของนิทานว่า เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณโดยมีเนื้อหาที่เล่าเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี เพื่อปลูกจิตสำนึกของคนให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความดีและเป็นตัวอย่างแก่สังคม

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540: 45) กล่าวว่านิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาโดยวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดประสบการณ์ ความรู้ ความคิด หรือค่านิยมบางอย่างให้ผู้ฟัง พร้อมทั้งสอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 210) ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน คือ สื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก

วันเนาว์ ยูเด็น (2542: คำนำ) ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน คือ ชีวิต เรื่องราวในนิทานแท้ที่จริงเป็นเรื่องราวของชีวิต นิทานไม่ใช่เรื่องสำหรับเพียงเพื่อฟัง อ่านเพื่อสนุก หรือรับคำสอนที่แทรกอยู่เท่านั้น

สัณห์พัฒน์ อรุณธาริ (2542: 2) ให้ความหมายว่า นิทาน คือ เรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่โดยยึดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการเล่าเรื่องให้เข้ากับสภาวะการณ์ในเวลานั้นๆ ซึ่งสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม คติสอนใจที่ผู้ฟังประสงค์ให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตรจากเนื้อหาของนิทาน เพื่อใช้เป็นสื่อในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2542: 138) ได้กล่าวว่า นิทานและการเล่าเรื่อง หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาเป็นเวลานานเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ความรู้ เพื่อเป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติและคุณธรรมเพื่อสอนใจลงไปด้วยในระหว่างการเล่าเรื่องให้เด็กฟัง อาจมีการสนทนาโต้ตอบ อภิปรายซักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบเรื่องราวก็ได้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่านิทาน

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542: 48) สรุปความหมายของนิทานไว้ว่า

1. เป็นเรื่องราวที่ผูกขึ้น
2. เป็นเรื่องราวที่ใช้วาจาเป็นสื่อในการถ่ายทอด
3. เป็นบทประพันธ์ที่มีลีลาการเล่าแบบเป็นกันเองทำนองการเล่าด้วยวาจา
4. เป็นเรื่องเล่าที่มีจุดประสงค์หลักเพื่อความบันเทิงใจและมีสิ่งสอนใจเป็นจุดประสงค์รอง

สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าที่แต่งขึ้นมาด้วยการผูกเรื่องขึ้น โดยอาศัยประวัติของความจริง บางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงบ้าง หรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาจากจินตนาการหรืออิงความจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินอดแทรกแง่คิด คติสอนใจและแฝงด้วยการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้ผู้ฟังนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

3.2 ความหมายของการเล่านิทาน

พัชรี ไชยะสนิท (2535: 80) ได้กล่าวว่า การเล่านิทาน หมายถึง การเล่าเรื่องให้เด็กฟังและ สนทนาโต้ตอบ อภิปรายซักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบเรื่องราว หรือ ประสบการณ์รอบตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 35) การเล่านิทาน คือ ผู้ที่มีความสามารถในการเล่าเรื่องราว ผู้เล่าแต่ละคนมักจะมีลักษณะเด่นพิเศษแตกต่างกัน บางคนใช้เสียงเป็นสื่อสร้างความสนใจ บางคนอาจใช้ท่าทาง ประกอบการเล่าแล้วเกิดความสนุกสนาน บางคนสร้างสื่อหรืออุปกรณ์ช่วยในการเล่าให้เกิดความตื่น ตาตื่นใจ

สรุปได้ว่า การเล่านิทาน หมายถึง วิธีการในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กได้ฟัง ไม่ ว่าจะเป็นโดยใช้น้ำเสียงท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กได้มี โอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

3.3 ประเภทของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 20 - 22) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทาน และตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงของมนุษย์ ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ เป็นต้น
2. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็น เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุ ที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การคิด ฯลฯ
3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เรียบเรียงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคม ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พึงพิถีพิถัน ละอายตบคอบ และไม่ประมาท ช่วยเหลือ หรือเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถองอาจกล้าหาญ มักเป็นเรื่อง ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญๆ ไว้ มักสร้างฉากหรือสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้นเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่าบุคคลที่เป็นบรรพบุรุษนั้น มีความสามารถและน่าสนใจจริงๆ
5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาจากสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถาม เรื่องราวต่างๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกกับกา เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อโดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือความเป็นจริง ลึกกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น
7. นิทานที่มีตัวสัตว์เป็นตัวเอก เปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไข บางครั้งสอนแบบทางอ้อม ผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง เป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน
8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุขที่ตลกขบขันสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกละaxed เป็นสุข เนื้อเรื่องเกี่ยวกับไหวพริบเรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความจริง เป็นต้น

นิทานมีหลายประเภทด้วยกัน การแยกประเภทนิทานขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องและที่มาของนิทานเป็นสำคัญ ซึ่งจะขอแบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท (สันหัตถ์ อรุณธาริ. 2542: 17) ตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สรุปว่า นิทานมีหลายประเภทซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นหมวดใหญ่ๆ ได้ 2 หมวดด้วยกัน คือ นิทานสมัยเก่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ส่งเสริมคุณธรรม เช่น ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม และอิทธิพล เป็นต้น นิทานสมัยใหม่มีเนื้อหาเป็นปัจจุบันส่งเสริมความรู้และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3.4 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 11 - 12) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานให้เด็กฟังนั้นมีเป้าหมายสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. ให้เด็กได้พัฒนาภาษาและความคิด การเล่านิทานจึงไม่ควรมาจากครูคนเดียว ครูควรให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานเองด้วยเพราะการให้เด็กเล่านิทานเองจะช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึก ขยายความคิดของตนให้กระจ่างและพัฒนาทางภาษา หากครูเล่าเองควรมีการถามตอบโต้ที่ให้เกิดคิดระหว่างการเล่านิทานด้วย
2. สร้างความรักการอ่านและหนังสือให้กับเด็ก เวลาเล่านิทานเป็นเวลาสร้างความสนใจในการอ่าน และหนังสือให้กับเด็กมาก ครูควรเตรียมให้พร้อมโดยการอ่านนิทานเล่มที่จะเล่าให้เข้าใจ จำได้ เวลาอ่านให้เปิดหนังสือเสมอตาเด็ก ตาครูจับที่เด็กคอยสังเกต คอยตั้งคำถามเป็นช่วงๆ เพื่อช่วยให้เด็กทบทวนรายละเอียดและต้นตอที่จะฟังอยู่เสมอ เวลาเล่านิทานควรจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ 4 - 5 คน ถ้าไม่ได้ก็ให้เด็กนั่งเป็นวงเห็นหน้าครูชัดเจนและครูเห็นเด็กทุกคน ถ้าเด็กรู้สึกเพลิดเพลินกับ

นิทานจากหนังสือที่ครูเล่าเด็กจะชอบและสนใจที่จะอ่านหนังสือด้วยตนเอง สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างนิสัยรักการอ่านและความรักหนังสือที่ดี

3. สร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับเด็ก จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ การสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ คุณธรรม หรือแม้แต่การพัฒนาสติปัญญาก็สามารถใช้นิทานเป็นสื่อของการเรียนรู้ได้ จุดสำคัญที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ของการเรียนรู้นั้นนอกจากเนื้อหาของนิทานตรงประเด็นแล้วบรรยากาศในการเล่ามีความสำคัญมาก ผู้เล่าที่ดีต้องสนุกกับการเล่านิทานและสามารถสื่อสารเรื่องราวให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะฟัง ในขณะเดียวกันต้องหยุดถามเป็นระยะๆ หรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน โดยเฉพาะประเด็นที่ต้องการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์การเล่านิทานอาจเล่าซ้ำได้ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้ถ้อยข้อมูลใหม่เปรียบเทียบเพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทฤษฎีของพือาเจท์ ที่ว่าด้วยการคิดเพื่อการพัฒนาความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ ใช้นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อช่วยพัฒนาด้านภาษา ด้านความคิด ด้านอารมณ์และจิตใจ สร้างสมาธิปลูกฝังจริยธรรม ส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

3.5 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 55 - 56) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทาน ดังนี้

1. เด็กๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกรอบอุ่นหรือใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เล่า
2. เด็กๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะที่ฟัง ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลายและสดชื่นแจ่มใส
3. เด็กๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะเวลานานขึ้นหรือยาวนานขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการดึงดูดให้ผู้ฟังหรือเด็กๆ มีใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่าเรื่องที่มีความยาว
4. เด็กๆ และผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลากับนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็กๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น
5. นิทานจะช่วยให้เด็กๆ หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหาได้
6. นิทานจะช่วยให้เด็กๆ หรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อนรู้จักการรับและการให้มองโลกในแง่ดี
7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็กๆ หรือผู้ฟังในการแสดงออกผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ
8. เด็กๆ และผู้ฟังจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
9. นิทานช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง
10. นิทานสามารถช่วยให้เด็กและผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

สมศักดิ์ ปรีบูรณ์ (2542: 59 - 62) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นวิธีการให้ความรู้วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล่าวแสดงออกและมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา นอกจากนั้นยังช่วยตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความสัมพันธ์ ผล ความต้องการ เป็นที่ยอมรับ เนื้อหาของนิทานที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการดังกล่าว

จะช่วยให้เด็กสมความปรารถนาและมีความสุขกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นิทานมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อเด็ก ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพในการชักจูงให้ผู้เรียนได้คล้อยตาม เป็นตัวกระตุ้นและแรงจูงใจในตัวผู้เรียนทั้งยังเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออก ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียน
2. เป็นเครื่องกระตุ้นและโน้มน้าวให้เด็กเปิดใจที่จะยอมรับพฤติกรรมด้านต่างๆ และตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กด้วย
3. เป็นตัวแทนในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็ก นอกจากนี้นิทานมีประโยชน์และคุณค่าต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก นิทานช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยและยังช่วยปรุงแต่งบุคลิกภาพแก้ไขพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามตัวแบบในนิทานที่เด็กชื่นชอบ รวมทั้งยังเปิดโลกจินตนาการให้กว้างไกลและมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลรอบข้าง เป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กยอมรับพฤติกรรมต่างๆ และเป็นต้นแบบในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็ก

ภารตี ศรีประยูร (2542: 30) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ให้ความบันเทิงใจกับเด็กๆ ทำให้ผ่อนคลายอารมณ์ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เด็กกล้าแสดงออกในตนเอง
2. นิทานใช้นำเข้าสู่บทเรียน
3. นิทานช่วยเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีหรือผิดบางประการของเด็กเกี่ยวกับความเชื่อ ความกลัว และสอนจริยธรรมแก่เด็ก
4. นิทานจะทำให้เด็กๆ หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดพิจารณาแก้ปัญหาได้
5. ใช้นิทานเป็นเครื่องมือฝึกทักษะทางภาษาและกระบวนการคิด
6. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอริยาบถของตนเอง
7. ใช้นิทานส่งเสริมการอ่าน
8. ใช้นิทานเพื่อสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปกครองเด็ก

สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าและประโยชน์ คือ เป็นวิธีการให้ความรู้ที่จะทำให้เด็กสนใจเรียนรู้สามารถจดจำและกล้าแสดงออก ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กจากตัวแบบในนิทานที่เด็กประทับใจสร้างสมาธิผ่อนคลายอารมณ์ สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างผู้เล่าและผู้ฟัง

3.6 หลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง

สมใจ บุญอูร์พินัญญ (2539: 7) กล่าวว่า การเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังควรคำนึงถึงอายุและความสนใจของผู้ฟัง เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4 - 6 ปี จะสนใจตัวเองน้อยลง เริ่มสนใจภายนอกมากขึ้น มีอารมณ์รักสนุกชอบฟังนิทานประเภทต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องที่มีสัตว์พูดได้ นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายประเภท เช่น นิทานที่เล่นคำ เล่นเสียง จังหวะคำนิทานที่มีคำคล้องจอง

มีคำซ้ำๆ กันที่น่าฟัง นิทานที่กระตุ้นจินตนาการและตอบสนองให้เด็กได้แสดงท่าทาง นิทานที่รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของเด็ก และให้ความเห็นอกเห็นใจ หนังสือที่นำมาเล่านั้นควรมีภาพประกอบที่ชัดเจน สีสันสวยงามและเสนอภาพที่สะท้อนความคิดของเด็กในทางที่ดีงาม ระยะเวลาในการเล่าในระยะแรก ควรใช้เวลาประมาณ 15 – 20 นาที

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 57 - 59) ได้กล่าวคือ การเลือกนิทานที่จะเล่าให้เด็กฟังนั้น ผู้เล่า นิทานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจประสบการณ์และความสามารถที่จะแยกแยะเลือกนิทานให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เด็กวัยระหว่าง 4 - 6 ปีจะให้ความสนใจกับตัวเอง น้อยลงหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวมากขึ้น แต่ความสนใจของเด็กในวัยนี้ยังเป็นระยะสั้นเท่านั้น คำกลอนที่มีคำคล้องจอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก คำทายที่ประลองปัญญา นิทานที่เป็นคำประพันธ์สัมผัสคล้องจองเด็กๆ จะชอบมาก เช่น หนุมากับหนุม่า หนุมากับหนุมี่ หนุมี่มีตุ๊กตาหมา หนุมามีตุ๊กตาหมี เป็นต้น นอกจากนี้วัยเด็กยังชอบนิทานที่ตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกเป็นสัตว์พูดได้ เช่น หมาป่าพูดได้คุยกับหนูน้อยหมวกแดง เป็นต้น นิทานที่เหมาะสมและควรเล่าให้เด็กฟังนั้นควรเป็นนิทานที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางเนื้อหาได้อรรถรส รูปแบบการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณภาพยกระดับสติปัญญาและจิตใจในทางที่ดี นิทานที่เล่าให้เด็กฟังนอกจากปัจจัยข้างต้นแล้วผู้เล่ามีส่วนอย่างมากในการนำเสนอให้นิทานเรื่องนั้นมีความสนุกสนานเหมาะสมกับวัยของเด็ก มีแง่มุมมีชั้นเชิงและเห็นรายละเอียดที่จะเล่าให้เด็กฟังไม่ว่าจะเป็น การเล่านิทานปากเปล่า นิทานวาดไปเล่าไป และลีลาการเล่านิทานจะต้องส่งผลให้ผู้ฟังหรือเด็กๆ เห็นภาพพจน์และเกิดความสนุกสนานประทับใจ

จากข้อความข้างต้น สรุปหลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังได้ว่าควรเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องที่เล่าต้องเข้าใจสนุกสนาน ถ้ามีคำซ้ำๆ ประโยคซ้ำๆ ก็จะเป็นที่สนใจสนุกสนาน ถ้าเป็นหนังสือควรมีภาพประกอบชัดเจนมีบทสนทนามากกว่าความเรียง เนื้อหาของเรื่องมีคุณค่าสร้างสรรค์ ส่งเสริมสติปัญญาและจิตใจ

3.7 เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540: 45 - 46) กล่าวว่า ในการเล่านิทานสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง คือ การสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง จุดเริ่มต้นอยู่ที่การเตรียมให้พร้อมพร้อมให้ดีของผู้เล่า ผู้ที่เล่าจะต้องหาจุดสำคัญของเรื่องให้ครบและสรุปให้จับใจความ ดังนี้

ประโยคแรกที่จะใช้ในการเริ่มเรื่องควรหาถ้อยคำที่ฟังดูแล้วน่าตื่นเต้นดึงดูดใจให้ติดตามเรื่องต่อไป คอยสังเกตว่าผู้ฟังยังให้ความสนใจกับบทบาทลีลาการเล่าอยู่หรือไม่ ถ้ารู้สึกว่าการเล่าสูญเสียความสนใจควรเปลี่ยนบรรยากาศด้วยการหยุดพักแล้วถามปัญหาอะไร่อย ปัญหาเขวหรือปัญหาสนุกๆ การจบเรื่องประโยคสุดท้ายจะปิดเรื่องต้องมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประโยคแรกที่เริ่มใช้เริ่มเรื่อง ผู้เล่าจะต้องคิดและเตรียมไว้ก่อนว่าจะปิดเรื่องด้วยประโยคใดจึงจะเป็นการสรุปจบที่จับใจผู้ฟัง โดยทั่วไปมักปิดการเล่านิทานด้วยถ้อยคำที่กินใจให้ข้อคิดหรือทิ้งท้ายไว้ให้คิดกิจกรรมภายหลังการเล่านิทาน สิ่งที่ไม่ควรละเลยหลังจากที่เล่านิทานจบควรมีคำถามเกี่ยวกับนิทานที่นำมาเล่าให้เด็กตอบซึ่งอาจเป็นคำถามที่เกี่ยวกับชื่อตัวละครที่สำคัญ เหตุการณ์ที่สำคัญ และข้อคิดที่ได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 78 - 79) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานที่ครูควรทราบ ดังนี้

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัย ใช้เรื่องที่มีความดีชนะความชั่วเสมอไป และผู้เล่าต้องจำเนื้อเรื่องได้ดีทุกตอน
2. เสียงผู้เล่าจะต้องให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจน ระดับเสียงและจังหวะพูดถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใส่ความรู้สึกลงไปให้น่าเสียงถ้าผู้เล่าสามารถทำเสียงสูงต่ำทำเป็นเสียงเด็กเสียงคนแก่หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้เด็กจะยิ่งสนใจมากยิ่งขึ้น
3. ท่าทางถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมากแต่เน้นที่ภาพ หากไม่มีภาพประกอบก็ควรใช้ท่าทางประกอบบ้างตามโอกาสแต่อย่าใช้มากเกินไป พึงระวังให้เป็นไปตามธรรมชาติ
4. จังหวะในการพูดเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นิทานน่าสนใจ
5. อารมณ์ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้เล่า เช่น อารมณ์รื่นเริง ความรู้สึกตื่นเต้นหรืออารมณ์เศร้า ฯลฯ
6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทาน ควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงในขณะที่ฟังนิทาน
7. เวลาในการเล่าเด็กอายุ 5 - 6 ปี ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

กุหลาบ ต้นติลลาชีวะ (2541: 16 - 17) กล่าวถึง การเล่านิทานที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับในแต่ละขั้นตอนของการเล่า ต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสมจึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจแก่ผู้ฟังแม้ว่านิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบและพร้อมที่จะฟังอยู่เสมอก็ตาม นิทานทุกเรื่องกับการเล่าทุกครั้งไม่สามารถตรึงใจให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบวันแต่กระบวนการเล่านั้นจะมีขั้นตอนการเตรียมการที่ดี นอกจากจะทำให้เด็กดำเนินไปสู่จุดประสงค์ของผู้เล่าที่ต้องการแล้วต้องทำให้เด็กเพลิดเพลินกับนิทานที่เล่าด้วย ในการเตรียมการเพื่อการเล่าครูเป็นผู้เล่าครูต้องจัดเตรียมเนื้อหาบทนิทานก่อน ถ้าเป็นนิทานที่มาจากหนังสือนิทานครูควรต้องอ่านให้เข้าใจจำเนื้อเรื่องให้ได้เมื่อนำไปเล่าประกอบภาพในหนังสือจะได้พูดความต่อเนื่องเป็นเรื่องราวมีการหยุดพักถามตอบจะทำให้เข้าใจง่ายไม่ลืมการเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทาน ที่นั่งของครูและเด็กจะต้องใกล้ชิดกันครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อยเพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือหรือภาพอื่นๆ ในระดับสายตาเด็ก ขณะเล่าครูควรจัดเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ให้นั่งล้อมวงครู ครูเริ่มกิจกรรมเตรียมเด็กด้วยการให้เด็กร้องเพลง ดูภาพ หรือกล่าวคำจูงใจ เพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟังเมื่อพร้อมแล้วจึงเริ่มต้นด้วยการเล่านิทานการดำเนินเรื่องอาจเป็นการนำเสนอด้วยภาษาพูดอย่างเดียวหรือใช้ภาษาท่าทางหรือใช้สื่อประกอบต่างๆ ทั้งแถบบันทึกเสียงและภาพประกอบ ผู้เล่าต้องใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ การสนทนาอาจใช้ภาษาถิ่นหรือใช้คำคุ้นที่เด็กเคยชินจะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพและมีความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น การสรุปเรื่องขั้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้งควรมีการสรุปเรื่องด้วยคำถามเกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่องลักษณะของตัวแสดงในเรื่องความรู้และคำสั่งสอนที่ได้จากเรื่อง เพื่อให้เด็กได้คิดทบทวนและเก็บข้อความรู้จากนิทานเป็นการย้ำเตือนทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

3.8 รูปแบบการเล่านิทาน

สนใจ บุญอุรพิภโย (2539: 9 - 10) กล่าวถึง รูปแบบของการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า ผู้เล่าจะใช้คำพูดถ่ายทอดเรื่องราวด้วยเสียงธรรมชาติของตนเอง ผู้เล่าบางคนมีความสามารถพิเศษในการทำเสียงเลียนเสียงต่างๆ ช่วยให้ิทานน่าสนใจมากขึ้น
2. การเล่านิทานประกอบภาพวาด ในสมัยโบราณมีการเล่านิทานประกอบภาพวาดลงบนพื้นดิน พื้นทราย ฝาผนังของถ้ำ แผ่นหนัง ต่อมาเริ่มวาดลงบนกระดาษและผ้า
3. การเล่านิทานประกอบภาพ ผู้เล่าจะเตรียมหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบสวยๆ ให้ผู้ฟังได้ชม ในขณะที่ฟังนิทานหนังสือบางเล่มอาจมีเฉพาะภาพแต่ไม่มีตัวอักษรผู้เล่าต้องเล่าเตรียมเนื้อเรื่องให้สัมพันธ์กับภาพ
4. การเล่านิทานประกอบเส้นเชือก ผู้เล่าจะเตรียมเชือกนำปลายทั้ง 2 ข้างมาผูกติดกันใช้นิ้วมือทั้ง 10 นิ้ว ทำเป็นเส้นเชือกรูปร่างต่างๆหรืออาจใช้เส้นเชือกวางเป็นรูปร่างต่างๆบนกระดานหรือแผ่นโปร่งใส
5. การเล่านิทานประกอบหุ่นประดิษฐ์ ผู้เล่าจะเตรียมหุ่นให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ขณะเล่านิทานจะนำหุ่นออกมาแสดงประกอบ หุ่นที่ใช้มีลักษณะ เช่น หุ่นมือ หุ่นกระดูกขา หุ่นกระดูกอก หุ่นหนังตะลุง หุ่นผ้า หุ่นฟองน้ำ หุ่นถุงเท้า เป็นต้น
6. การเล่านิทานประกอบหุ่นปะ ผู้เล่าต้องเตรียมกระดาษผ้าสำลีกระดานแม่เหล็กหรือเวทีจำลอง และเตรียมตัวละครที่ทำจากกระดาษ ด้านหลังติดกระดาษทรายสำหรับติดบนกระดาษผ้าสำลีจะทำให้ิทานสนุกสนานยิ่งขึ้น
7. การเล่านิทานประกอบการพับผ้าเช็ดหน้าหรือการพับกระดาษ ผู้เล่าต้องเตรียมกระดาษเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขณะเล่านิทานครูต้องสาธิตการพับผ้าหรือกระดาษเป็นรูปสัตว์ รูปดอกไม้สิ่งของต่างๆ เด็กจะสนุกสนานและฝึกทักษะการใช้กลัมนิ้วมือและสายตาไปด้วย
8. การเล่านิทานประกอบการร้องเพลง ผู้เล่าอาจนำนิทานมาเขียนใหม่ให้เป็นบทเพลงและใส่ทำนองกระตุ้นให้เด็กสนใจ ในเพลงคนไทยสมัยก่อนมักนำเนื้อหาของนิทานมาขับร้องทำให้เกิดความไพเราะในการใช้ภาษา เช่น ตำนานดาวลูกไก่

เกริก ยूनพันธ์ (2539: 36 - 55) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการเล่านิทาน ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่าเป็นนิทานที่ผู้เล่าเรื่องจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมตั้งแต่การเลือกเรื่องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังนิทานปากเปล่าเป็นนิทานที่ดึงดูดและสร้างความสนใจของผู้ฟังด้วยน้ำเสียงแววตาลีลาและท่าทางประกอบการเล่าของผู้เล่าที่สง่างามและพอเหมาะพอดี
2. นิทานวาดไปเล่าไปเป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องมีประสบการณ์การเล่านิทานแบบปากเปล่าอยู่มากพอสมควรแต่ต้องเพิ่มการวาดรูปในขณะที่เล่าเรื่องราวรูปหรือภาพที่เล่าออกมาอาจสอดคล้องกับเรื่องที่เล่าหรือบางครั้งเมื่อเล่าจบรูปที่วาดจะไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เล่าเลยก็ได้คือจะได้ภาพใหม่เกิดขึ้น
3. นิทานที่เล่าโดยใช้สื่ออุปกรณ์ในขณะที่เล่าเป็นนิทานที่ผู้เล่าจะต้องใช้สื่อที่เตรียมหรือหามาเพื่อประกอบการเล่าเช่นการเล่าโดยใช้หนังสือนิทานหุ่นนิ้วมือนิทานเชิดนิทานเชือกเป็นต้นหรือขณะเล่าอาจมีดนตรีประกอบจังหวะเพื่อทำให้การเล่าสนุกสนานยิ่งขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 12 - 14) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่นิทานไว้ดังต่อไปนี้

1. การเล่นิทานปากเปล่าเป็นการเล่าที่อาศัยคำพูดและน้ำเสียงไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่าการเล่นิทานแบบนี้ต้องใช้ศิลปะในการพูดการเล่าที่มุ่งใจมาจากการเล่นิทานปากเปล่าอาจให้เด็กเล่าเองผู้ใหญ่เล่าบ้างหรือช่วยกันเล่าไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที
2. การเล่นิทานประกอบท่าทางการเล่นิทานแบบนี้เป็นการเล่นิทานที่มีชีวิตชีวามากกว่าการเล่นิทานปากเปล่าเพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามท่าทางของผู้เล่าสนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่าท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่นิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่าท่าทางแสดงร่วมของเด็กได้แก่การทำหน้าตาการแสดงท่าทางกายหรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า
3. การเล่นิทานประกอบภาพภาพที่ใช้ในการเล่นิทานมีหลายชนิดมีทั้งภาพถ่ายภาพโปสเตอร์ภาพจากหนังสือภาพวาดภาพสไลด์ภาพเคลื่อนไหวหรือภาพฉายการที่มีภาพสวยงามประกอบการเล่าเป็นการจูงใจเด็กให้ติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้เด็กจะสนุกสนานมากขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพผู้เล่าจะต้องกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า
4. การเล่นิทานประกอบเสียงได้แก่เสียงเพลงเสียงดนตรีแถบบันทึกเสียงต่างๆสามารถนำมาประกอบการเล่นิทานได้จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นเร้าให้เกิดความตื่นเต้นอยากติดตามนอกจากการใช้เสียงเพลงดนตรีแล้วในการเล่นิทานเราอาจใช้เสียงเด็กมาประกอบการเล่าได้ตัวอย่างเช่นเมื่อเล่าถึงรถไฟวิ่งผู้เล่าอาจจะชักชวนให้เด็กๆที่ฟังร่วมทำเสียงรถไฟวิ่งประกอบการเล่าซึ่งทำให้บรรยากาศการฟังนิทานสนุกสนานไปอีกแบบ
5. การเล่นิทานประกอบอุปกรณ์หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่หรือผู้เล่าจัดทำขึ้นเช่นหน้ากากตัวแสดงในนิทานอุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกสนานติดตามไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดีสร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

สรุปการเล่นิทานมีหลายรูปแบบได้แก่การเล่นิทานปากเปล่าการเล่นิทานประกอบท่าทางการเล่นิทานประกอบภาพและการเล่นิทานประกอบสื่อและอุปกรณ์

3.9 องค์ประกอบของการเล่นิทาน

ในการเล่นิทานมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการที่จะให้การเล่นิทานเป็นไปตามจุดประสงค์ของการเล่าได้แก่ตัวผู้เล่าเนื้อหาิทานและสื่อประกอบการเล่นิทาน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 14 - 15) ได้เสนอองค์ประกอบของการเล่นิทานดังต่อไปนี้

1. ตัวผู้เล่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการเล่นิทานคือตัวผู้เล่าเทคนิควิธีการภาษาท่าทางความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเล่นิทานถือเป็นศิลปะเฉพาะตัวของผู้เล่นิทานจึงสามารถฝึกฝนได้ผู้เล่นิทานที่ดีจะต้องมีอารมณ์และสนุกกับการเล่ามีความพร้อมที่จะให้นิทานสนุกสนานคล้อยกับสถานการณ์ขณะเล่นิทานได้
2. เนื้อหาิทานนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กคือนิทานที่มีความถูกต้องชัดเจนภาษาถูกไวยากรณ์เนื้อหาสั้นง่ายมีตัวแสดงน้อยเป็นเรื่องราวใกล้ตัวเด็กเกี่ยวกับผู้ปกครองพี่น้องเพื่อนและสัตว์เลี้ยง (Gilley and Gitley. 1980: 259) ไม่ว่าจะเป็นนิทานที่นำมาหรือผู้เล่าแต่งเองก็ตามถ้าเนื้อหาใน

นิทานมีความสัมพันธ์กับเด็กมากเด็กจะสนใจมากกว่านิทานใกล้ตัวนิทานที่เด็กฟังและสนใจมาก ตัวอย่างเช่นเด็กไม่ชอบกินผักครูใช้นิทานเรื่องหนูน้อยชอบผักให้ฟังเด็กชอบสัตว์เลื้อยครูล่านิทาน สัตว์เลื้อยเป็นต้นประการหนึ่งที่สำคัญคือเนื้อหาในนิทานต้องเป็นบทสนทนาหลายๆเพราะเด็กไม่ ชอบการเล่าแบบบรรยายความที่มีเนื้อหายาวๆตัวละครมากๆเพราะเด็กยังไม่สามารถถ้อย โยง เรื่องราวที่ซับซ้อนได้

3. สื่อประกอบการเล่านิทานสื่อประกอบในการเล่านิทานเป็นตัวขยายความในนิทานให้ชัดเจนมาก ยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในรายละเอียดของท่าทางของตัวแสดงและบรรยากาศทำให้เด็กมีจินตนาการคิด ตามเรื่องราวได้อย่างแจ่มชัดอีกทั้งสนุกตื่นเต้นด้วยการกระตุ้นจากสื่อประกอบการเล่านิทานซึ่งสื่อ อาจหาได้จากผู้เล่าสร้างขึ้นเองหรือซื้อจากสื่อสำเร็จรูป

สรุปได้ว่า ทั้งผู้เล่าเนื้อหานิทานและสื่อประกอบล้วนมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ต้องพัฒนาควบคู่ กันไปผู้เล่าเก่งเนื้อหาดีสื่อเยี่ยมย่อมทำให้การเล่านิทานประสบความสำเร็จสูง

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูดและนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

นางลักษณ์ งามขำ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทายส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดโดยรวม และรายด้านของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ปราณี ปรีวาที (2551:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานและติดตามผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานและติดตามผลมีการพัฒนาจริยธรรมหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานอยู่ในระดับดีมาก

พรณทิพา มีสาวงษ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการใช้คำถามที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า หลังการเล่านิทานประกอบการใช้คำถามเด็กกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการเล่านิทานประกอบการใช้คำถามสามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้

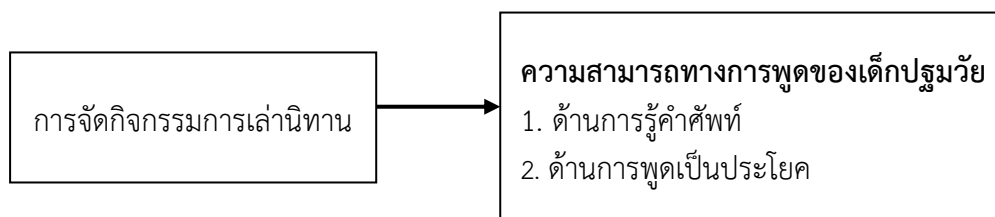
สรวิทย์ พวงเดชานนท์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า หนังสือนิทานร้อยกรองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปเป็นสื่อและนวัตกรรมประกอบการสอนได้

ชนาธิป บุบผามาศ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอีสปประกอบคำถาม ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่ได้รู้จากกิจกรรมการเล่านิทานอีสปประกอบคำถามช่วยส่งผลต่อพัฒนาการทางการคิดเชิงเหตุผลในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเปรียบเทียบ การจัดประเภทและการสรุปความ ซึ่งพัฒนาการในแต่ละด้านของการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างกันตามความสามารถพื้นฐานเดิมของเด็กแต่ละคน

จิตา อินทร์ฉ่ำ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้คำคล้องจองที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การพูดแสดงความคิดเห็น พูดเล่าเรื่องราว พูดตั้งคำถามของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นจากการใช้วิธีวัดคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์และความสามารถทางการฟังและพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเล่นิทาน เป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาความสามารถทางการพูด โดยใช้นิทานที่จัดทำขึ้นเองทั้งหมด 3 เรื่อง เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลูโดยใช้นิทาน ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นเด็กนักเรียนอายุระหว่าง 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อ อำเภอหลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นเด็กนักเรียนอายุระหว่าง 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อ อำเภอหลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งในการเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกตัวอย่างนักเรียน 1 ห้อง โดยเจาะจงกลุ่มตัวอย่างห้องเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองได้ นักเรียนจำนวน 27 คน
2. จากตัวอย่างในข้อ 1 สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งด้วยการจับสลาก เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 15 คน เพื่อรับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้นิทาน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้างครั้งนี้ใช้เครื่องมือทดลองและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้นิทานจำนวน 3 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง 40 นาที รวม 5 ชั่วโมง ได้แก่
 - 1.1 แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 สัตว์แสนรัก
 - 1.2 แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ผลไม้ของหนูเล็ก
 - 1.3 แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 ความซื่อสัตย์ของแพนดำน้อย
2. หนังสือนิทาน 1 ชุดประกอบไปด้วย นิทาน 3 เล่ม ได้แก่
 - 2.1 นิทานสัตว์แสนรัก
 - 2.2 นิทานผลไม้ของหนูเล็ก
 - 2.3 นิทานความซื่อสัตย์ของแพนดำน้อย

3. แบบทดสอบความสามารถทางการพูด โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 แบบวัดความสามารถด้านการรู้คำศัพท์ จำนวน 6 ข้อ (ข้อละ 3 คะแนน)

ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 6 ข้อ (ข้อละ 3 คะแนน)

โดยมีขบวนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 และวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี

2. ศึกษาและวิเคราะห์การใช้นิทานเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์โดยใช้การเล่านิทาน

4. วางแผนออกแบบแผนการจัดกิจกรรมและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5. ดำเนินการจัดทำตามที่วางแผนไว้ โดยจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-4 ปี จำนวน 3 แผน โดยใช้นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยที่จัดทำขึ้น 3 เรื่อง และสร้างเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในการวิจัย

6. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงนำไปใช้จริง

3.3 การพัฒนาหรือหาค่าประสิทธิภาพ

3.3.1 ชุตินิทาน

เนื่องจากการสร้างนิทานเป็นหนึ่งในขั้นตอนสำคัญของการวิจัย ผู้วิจัยจึงสร้างบทเกี่ยวกับการสร้างนิทานขึ้นมาเพื่อแสดงให้เห็นกระบวนการสร้างนิทาน มีรายละเอียดที่สำคัญสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างนิทาน เป็นการกำหนดว่านิทานที่สร้างขึ้นนั้นสร้างเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของนิทานที่สร้างขึ้นว่าเป็นนิทานเพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดเด็กปฐมวัยโดยเน้นเนื้อหาที่มีความสนุกสนาน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความเหมาะสมกับเด็ก

- ศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสร้างนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการสร้างนิทาน เพื่อให้ได้นิทานที่ตรงกับวัตถุประสงค์เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและมีความน่าสนใจ

- กำหนดเนื้อหาสาระของนิทาน ก่อนจะเขียนนิทานออกมาเป็นเรื่องราวนั้น ควรกำหนดเนื้อหาสาระของนิทานก่อน เพื่อเป็นการวางแผนว่านิทานที่สร้างจะมีลักษณะเนื้อหา มีแก่นเรื่อง การดำเนินเรื่อง การเปิดและปิดเรื่อง ตัวละคร ภาษา ท่วงทำนอง การเขียน ทศนะ ความยาวของเรื่อง ชื่อเรื่อง และฉากของเรื่องนั้นมีลักษณะอย่างไร

- สร้างโครงร่างเนื้อหาบทนิทาน หลังจากกำหนดเนื้อหาสาระของนิทานแล้ว จึงเริ่มเขียนโครงเรื่องเนื้อหาของนิทาน ผู้วิจัยเริ่มเขียนเค้าโครงเรื่องไว้แบบสรุปสั้นๆ ก่อนที่จะลงมือแต่งเป็นเรื่องราว เค้าโครงเรื่องแบบสรุปนี้ เริ่มเขียนโดยการกำหนดก่อนว่านิทานที่สร้างขึ้นจะมีกี่ฉาก แต่ละฉากประกอบด้วยเนื้อหาอะไร และในนิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นมีเนื้อหาและประเด็นที่น่าสนใจหรือไม่ ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับเด็กมากเพียงใด

- สร้างภาพประกอบนิทาน ก่อนสร้างภาพประกอบนิทานนั้น ผู้วิจัยศึกษาก่อนว่าภาพประกอบนิทานลักษณะใดที่เหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจของเด็กปฐมวัย และพบว่าควรเป็นภาพสีสดใส มีจำนวนภาพมากกว่าตัวหนังสือ และภาพใหญ่ชัดเจน และลายเส้นมีสีลาอ่อนไหวมีชีวิตชีวา

- กำหนดการสร้างรูปลักษณ์นิทาน ก่อนวาดภาพประกอบควรศึกษารูปลักษณ์ลักษณะใดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย พบว่ารูปลักษณ์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยคือ ควรมีความทึบตันและมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนของเด็ก จากนั้นกำหนดการสร้างรูปลักษณ์นิทานโดยสร้างออกมาเป็นเล่มแบบโครงร่างก่อน เพื่อกำหนดว่ารูปลักษณ์จะมีลักษณะอย่างไร มีจำนวนกี่หน้า ขนาดของรูปลักษณ์เป็นอย่างไร เมื่อมีความเหมาะสมแล้วจึงดำเนินการสร้างรูปลักษณ์จริงต่อไป

- นำนิทานไปทดลองใช้ หลังจากสร้างนิทานออกมาเป็นรูปเล่มจริงแล้ว ผู้วิจัยนำนิทานไปให้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ จากนั้นนำนิทานไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยหรือกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบว่านิทานมีประสิทธิภาพและความน่าสนใจตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ หากยังไม่เพียงพอจะปรับปรุงแก้ไขจนกว่าจะตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบว่านิทานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ มีความน่าสนใจ และสามารถพัฒนาทักษะด้านการพูดของกลุ่มตัวอย่างได้หรือไม่ อย่างไร

3.3.2 แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัย มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน

- ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์จากตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับเตรียมอนุบาล จากแผนการจัดประสบการณ์ของกรมปกครองส่วนท้องถิ่น

- สร้างแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทานที่สร้างขึ้นซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลสำหรับเด็กนักเรียนอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย

- แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 เรื่องสัตว์แสนรัก
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรื่องผลไม้ของหนูเล็ก
- แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เรื่องความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย

- นำแผนการจัดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าพิจารณาตรวจสอบได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องกระบวนการจัดกิจกรรม ควรกำหนดให้เป็นขั้นที่ชัดเจนและแนะนำในส่วนเนื้อหาจะนำมาลงในแผนควรมีเฉพาะกิจกรรมที่เราจัดขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ในส่วนของกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเรียนไม่ต้องนำมาลงและนำไปปรับปรุงแก้ไข
- นำแผนการจัดกิจกรรมที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ
- ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้ขั้นตอนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญได้มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้
- จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในแผนการจัดกิจกรรมควรระบุให้ชัดเจนถึงความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
 - เพิ่มเติมเนื้อหาในกิจกรรมให้สมบูรณ์ โดยขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปต้องมีสอดคล้องกัน ส่วนกิจกรรมเตรียมความพร้อมไม่ต้องบันทึกลงไป
 - นำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้ขั้นตอนที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและตรวจแก้ไขจนเป็นแผนการจัดกิจกรรมที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้

3.3.3 แบบทดสอบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

- ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
- จัดทำแบบทดสอบความสามารถทางการพูด 3 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบไปด้วย ตอนที่ 1 แบบวัดความสามารถด้านการรู้คำศัพท์ จำนวน 6 ข้อ (ข้อละ 3 คะแนน) ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 6 ข้อ (ข้อละ 3 คะแนน)
- นำแบบทดสอบความสามารถทางการพูดและคู่มือดำเนินการวัดที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษานปฐมวัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามข้อคำถามและให้สอดคล้องทางพฤติกรรมจำนวน 3 ท่าน ได้แก่
 1. อาจารย์ ดร.อารีย์ พรหมเล็ก
 2. อาจารย์ ดร.สุนทร เทียนงาม
 3. นางสาวธัญญ์วิ อภิกุลเจริญกิตติ์

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าเป็นไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

-หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถทางการพูด โดยนำแบบวัดความสามารถทางการพูดไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

ทั้งนี้เกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องและคัดเลือกไว้ใช้ ถ้าต่ำกว่า 0.50 ให้พิจารณาเหตุผลเป็นรายชื่อเพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

- สร้างแบบทดสอบความสามารถทางการพูดและคู่มือแบบวัดความสามารถทางการพูดฉบับสมบูรณ์

- จัดทำเกณฑ์การประเมินโดยให้คะแนนแบบรูปรีคส์ 3 ระดับ ดังนี้

1. แบบวัดพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์ จำนวน 6 ข้อๆ ละ 3 คะแนน คะแนนเต็ม 18 คะแนน

เกณฑ์ประเมินระดับพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์

13 – 18 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์อยู่ในระดับ ดี

7 – 12 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์อยู่ในระดับ ปานกลาง

0 – 6 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดคำศัพท์อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

2. แบบวัดพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 6 ข้อๆ ละ 3 คะแนน คะแนนเต็ม 18 คะแนน

เกณฑ์ประเมินระดับพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยค

13 – 18 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคอยู่ในระดับ ดี

7 – 12 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคอยู่ในระดับ ปานกลาง

0 – 6 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

3. แบบวัดรวมพัฒนาการด้านการพูดทุกด้าน คะแนนเต็ม 36 คะแนน

เกณฑ์ประเมินระดับรวมพัฒนาการด้านการพูดทุกด้าน

25 – 36 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวอยู่ในระดับ ดี

13 – 24 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวอยู่ในระดับ ปานกลาง

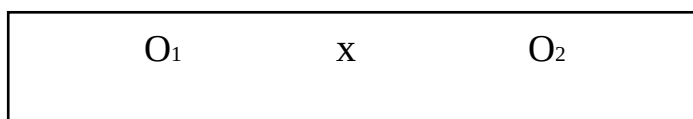
0 – 12 คะแนน มีพัฒนาการด้านการพูดเป็นเรื่องราวอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักเรียนอายุระหว่าง 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. แบบแผนการวิจัย ใช้แบบแผนการวิจัย คือ แบบทดลองกลุ่มเดียวโดยการทดลองก่อนเรียนรู้และหลังเรียนรู้ มีแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงภาพรูปแบบการศึกษา

เมื่อ O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียนโดยใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะด้านการพูดโดยใช้กิจกรรมนิทาน

เมื่อ x แทน การสอนโดยใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะด้านการพูดโดยใช้กิจกรรมนิทาน

เมื่อ O_2 แทน การทดสอบหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะด้านการพูดโดยใช้กิจกรรมนิทาน

การดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ ละ 5 ครั้งๆ ละ 20 นาทีรวมเป็น 5 ชั่วโมง รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 1 แสดงการดำเนินการทดลองใช้รูปการพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

สัปดาห์ ที่	แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	ชื่อแผนการเรียนรู้	เวลา	เครื่องมือ
1	1	แผนการเรียนรู้เรื่อง สัตว์แสนรัก ใช้ 5 วัน คือ - จันทร์ - อังคาร - พุธ - พฤหัสดี - ศุกร์	20 นาที 20 นาที 20 นาที 20 นาที 20 นาที	แบบทดสอบ
2	2	แผนการเรียนรู้เรื่อง ผลไม้ของหนูเล็ก ใช้ 5 วัน คือ - จันทร์ - อังคาร - พุธ - พฤหัสดี - ศุกร์	20 นาที 20 นาที 20 นาที 20 นาที 20 นาที	แบบทดสอบ
3	3	แผนการเรียนรู้เรื่อง ความซื่อสัตย์ของแพนด้า น้อย ใช้ 5 วัน คือ - จันทร์ - อังคาร - พุธ - พฤหัสดี - ศุกร์	20 นาที 20 นาที 20 นาที 20 นาที 20 นาที	แบบทดสอบ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มผลต่อพัฒนาการทางภาษาด้านการพูด ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู โดยใช้สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละใช้สูตรP

$$\text{สูตร} \quad p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนโดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 N แทน จำนวนคะแนน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในสิ่งที่สื่อความหมายข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

Σ	แทน ผลรวม
N	แทน จำนวนนักเรียน
$\overline{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบวัดความสามารถทางการพูด

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นนิทาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบวัดความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นนิทาน มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละและเฉลี่ยของคะแนน ดังแสดงในตาราง 2 แปลความหมายได้ ดังนี้

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการจัด
กิจกรรมการเล่านิทาน

เลขที่	คะแนน ประเมิน ก่อนเรียน (คะแนน เต็ม 36 คะแนน)	คะแนนประเมินหลังทำกิจกรรม								คะแนน ประเมิน หลังเรียน (คะแนน เต็ม 36 คะแนน)
		1. ความสามารถด้านการรู้คำศัพท์				2. ความสามารถด้านการพูดเป็น ประโยค				
		สัปดาห์ ที่ 1 (6)	สัปดาห์ ที่ 2 (6)	สัปดาห์ ที่ 3 (6)	รวม (18)	สัปดาห์ ที่ 1 (6)	สัปดาห์ ที่ 2 (6)	สัปดาห์ ที่ 3 (6)	รวม (18)	
1	24	6	5	5	16	6	4	5	15	31
2	27	5	6	6	17	6	5	6	17	34
3	31	6	6	6	18	6	6	6	18	36
4	25	6	6	5	17	5	5	5	15	32
5	22	6	5	5	16	6	5	5	16	32
6	28	5	6	6	17	6	6	6	18	35
7	22	6	6	5	17	5	4	5	14	31
8	27	6	6	6	18	6	6	6	18	36
9	31	6	6	6	18	6	6	6	18	36
10	18	5	5	5	15	5	4	5	14	29
11	30	6	6	6	18	6	6	6	18	36
12	21	5	5	4	14	5	5	5	15	29
13	23	6	6	5	17	6	5	6	17	34
14	22	5	5	5	15	5	4	5	14	29
15	26	6	6	6	18	6	5	6	17	35

สรุปผลจากตาราง

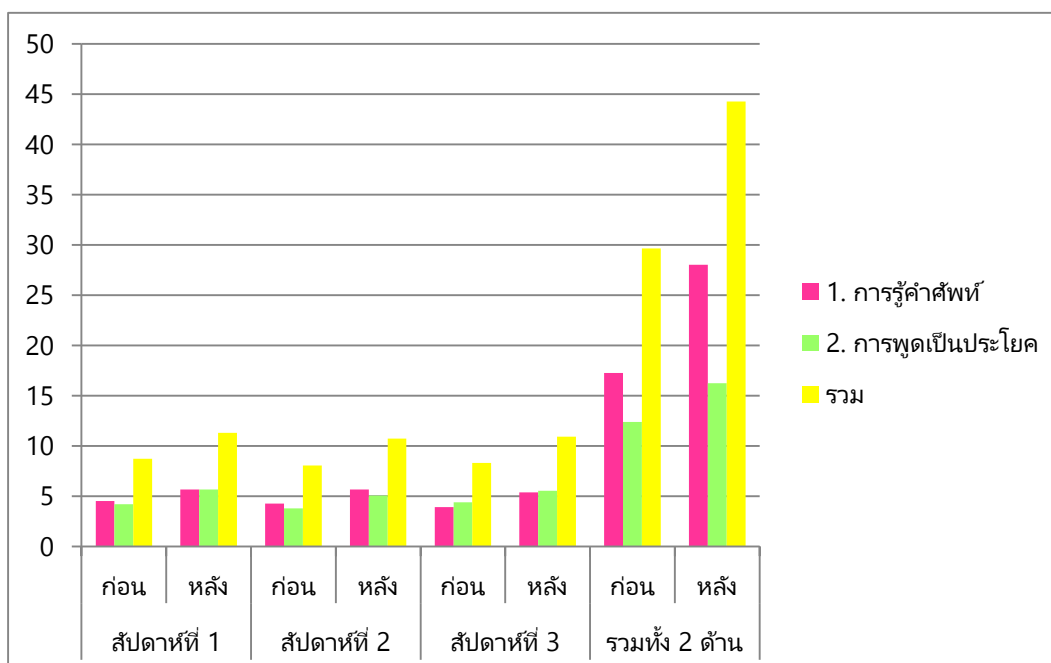
คะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน	สัปดาห์ที่ 1 = 170	มีค่าร้อยละ = 94.44	มีค่าเฉลี่ย = 11.33
	สัปดาห์ที่ 2 = 161	มีค่าร้อยละ = 89.44	มีค่าเฉลี่ย = 10.73
	สัปดาห์ที่ 3 = 164	มีค่าร้อยละ = 91.11	มีค่าเฉลี่ย = 10.93
คะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน ใน 3 สัปดาห์ = 495		มีค่าร้อยละ = 91.66	มีค่าเฉลี่ย = 33

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้นทั้ง 2 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการรู้คำศัพท์ ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน ความสามารถทางการรู้คำศัพท์ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.73 หลังได้รับการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.73 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยด้านการรู้คำศัพท์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 4.00

2. ด้านการพูดเป็นประโยค ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน ความสามารถทางการพูดเป็นประโยคของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.40 หลังได้รับการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.26 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยด้านการพูดเป็นประโยคสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 3.86

สรุป แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเล่นิทานทำให้นักเรียนมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้นทั้ง 2 ด้าน โดยมีความสามารถด้านการรู้คำศัพท์สูงขึ้นมากที่สุด คือสูงขึ้น 4.00 และรองลงมาคือด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้น 3.86

ภาพ 3 กราฟแสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

บทที่ 5

สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลูโดยใช้กิจกรรมการเล่นิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียน อายุระหว่าง 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

วิธีวิจัย

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 และวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี ในด้านพัฒนาการทางภาษาและการพูดของเด็ก
2. ศึกษาแนวทางวิธีพัฒนาทักษะทางภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัย และกิจกรรมที่จะนำมาใช้ และการส่งเสริมพัฒนาการด้วยกิจกรรมการเล่นิทานเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีคุณลักษณะตามวัยตามที่หลักสูตรต้องการ
3. ศึกษา วางแผน ออกแบบกิจกรรมและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
6. สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู จำนวน 15 คน
8. นำเครื่องมือที่ได้ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง แล้วจึงนำไปใช้จริง
9. ดำเนินการวิจัยกับกลุ่มประชากร
10. เขียนรายงานการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น หาดู ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น หาดู มีความสามารถด้านการรู้คำศัพท์สูงขึ้น โดยมีค่า $X = 16.73$ คะแนน ก่อนการทดลองมีค่า $X = 12.73$ คะแนน ในด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้น โดยมีค่า $X = 16.26$ คะแนน ก่อนการทดลองมีค่า $X = 12.40$ คะแนน จากค่าคะแนน X ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่น หาดู จะเห็นได้ว่า ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นทุกด้าน จึงส่งผลให้ความสามารถด้านการรู้คำศัพท์โดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองที่ระดับ 4.00 ส่วนความสามารถด้านการพูดเป็นประโยคโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองที่ระดับ 3.86

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีพัฒนาการทางการพูดที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอด 3 สัปดาห์ จากระดับคำร้อยละและตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการทางการพูดและเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น หาดู ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น หาดู มีความสามารถทางการพูดโดยรวมสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น หาดู มีความสามารถด้านการพูดสูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า กิจกรรมการเล่น หาดู เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงโดยมีการพูดเลียนแบบบทสนทนาของตัวละครตามเนื้อเรื่อง และมีการสอดแทรกคำถามจากครูเพื่อให้เด็กได้คิดและตอบคำถามตามความรู้สึกของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 11 – 12) ที่กล่าวว่า การเล่น หาดู ให้เด็กฟังจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาภาษาและความคิด เพราะการให้เด็กได้พูดเลียนแบบบทสนทนาของตัวละครจะช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึก ขยายความคิดของตนเองให้กระจ่างและพัฒนาภาษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เกริก ยूनพันธ์ (2539: 55 – 56) และแปลนฟอร์คิสต์ (2547) ที่กล่าวว่า นิทานช่วยให้เด็กได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รวมทั้งพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กด้วย เมื่อพิจารณาความสามารถทางการพูดเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ความสามารถด้านการรู้คำศัพท์ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น หาดู มีความสามารถด้านการรู้คำศัพท์สูงขึ้นที่ระดับ 4.00 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าก่อนการจัดกิจกรรมเด็กส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จักคำศัพท์ใหม่ๆ คำบางคำเด็กยังไม่เคยได้ยิน เด็กจึงเชื่อมโยงภาพที่ตนเห็นกับประสบการณ์เดิมแล้วตอบตามความเข้าใจของตนเองมีถูกบ้างผิดบ้าง ส่วนเด็กที่ตอบถูกหมดทั้งสามภาพนั้นมีจำนวนน้อย แต่เมื่อผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยการการเล่น หาดู พบว่า เด็กให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น มีความมั่นใจในการตอบคำถามมากขึ้น สามารถจดจำคำศัพท์ใหม่ๆ และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง จึงส่งผลให้หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยด้านการรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีศนา สิริอาษา (2537: 91 – 96) ที่กล่าวว่า การจะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการพูด คือ การพูดคุยกับเด็กบ่อยๆ คำพูดต่างๆ ของเด็กมักเป็นคำที่ได้รับมาจากผู้ใกล้ชิด หลังจากนั้นเด็กจึงเริ่มเรียนรู้คำต่างๆ เอง ดังนั้นการพูดของครูซึ่งเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กอยู่

จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เช่น การสอนให้เด็กรู้จักความหมายของคำ การสอนคำจากท่าทาง การสอนโดยการอ่านนิทานให้ฟัง และการหัดให้เด็กได้ตอบคำถาม เป็นต้น นอกจากนั้นในงานวิจัยของ ไพน์ และคณะ (Pine, Lieven; & Roland. 1997: 807 – 819) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบที่แตกต่างกันในขั้นตอนการใช้คำเดียวที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำพูดของแม่และการผสมคำของเด็ก (Stylistic Variation at the “Single Word “ Stage : Relation between Maternal Speech Characteristic and Children’s Vocabulary Composition and Usage) พบว่าการใช้คำของเด็กแตกต่างกันไปตามการใช้คำพูดของแม่ วิธีการพูดของแม่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการใช้คำพูดของลูกโดยตรง คือ แม่ที่พยายามอธิบายความหมายคำศัพท์จะสามารถถ่ายทอดคำพูดใหม่ๆ ให้ลูกได้มากกว่าแม่ที่พูดโดยวิธีการออกคำสั่ง และแม่ที่พูดเก่งๆ จะทำให้เด็กเรียนรู้คำต่างๆ เช่น คำอุทาน คำสั้นๆ ได้เป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูงกว่าแม่ที่ไม่ค่อยพูดและงานวิจัยของ แอลลิส และ บรูสเตอร์ (Ellis;&Brewster.1991:1–2) ยังพบว่าในนิทานแต่ละเรื่องมักจะมีคำและโครงสร้างประโยคซ้ำไปซ้ำมา ช่วยให้เด็กจดจำทุกรายละเอียดได้ การที่ครูแนะนำคำศัพท์หรือทบทวนคำศัพท์จากนิทานเด็กจะได้เรียนรู้โครงสร้างภาษา ซึ่งช่วยให้เด็กได้จดจำและเทียบเคียงบริบทโดยใช้ความคิดแล้วค่อยๆ นำไปสู่คำพูดของเด็กเอง

2. ความสามารถในการพูดเป็นประโยค เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานมีความสามารถในการพูดเป็นประโยคสูงขึ้นที่ระดับ 3.86 ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ขณะจัดกิจกรรมเล่านิทานเด็กได้พูดบทสนทนาของตัวเองตามครู ทำให้เด็กสามารถจับใจความและพูดเป็นประโยคได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้เด็กยังมีความกระตือรือร้นที่จะตอบคำถามของครู หากเด็กคนใดตอบสั้นๆ ยังไม่ชัดเจนครูก็จะช่วยแก้ไขให้ถูกต้อง สำหรับเด็กคนใดที่ไม่กล้าตอบการได้รับกำลังใจจากเพื่อนก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการตอบคำถามและเรียบเรียงคำพูดให้เป็นประโยคได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากขึ้น จึงส่งผลให้หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยด้านการพูดเป็นประโยคเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542: 63 – 64) ที่กล่าวว่า การฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะด้านภาษาได้ดี ช่วยให้เด็กสามารถพูดได้ถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็กๆ มักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับ” หรือ “หนูไม่ได้ทำค่ะ”

ดังนั้น เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน จึงทำให้มีความสามารถทางการพูดสูงขึ้นเพราะกิจกรรมการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีการพูดเลียนแบบบทสนทนาของตัวเองตามเนื้อเรื่อง ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้นสอดคล้องกับ เพียเจต์ (สิริมาภิญโญอนันตพงษ์ 2545: 39; อ้างอิงจาก Piaget. 1896 – 1982) ที่กล่าวว่าเด็กช่วงอายุ 2–6 ปี ถือเอาตนเองเป็นสำคัญ (Egocentric) และเรียนรู้จากการกระทำกับสื่อวัสดุด้วยตนเอง เมื่อมีการเรียนรู้จากการกระทำกับสื่อด้วยตนเอง มีการเลียนแบบการพูดบทสนทนาจากตัวละคร การเลียนเสียงสัตว์ เสียงคนแก่ ทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการพูดดีขึ้น ดังนั้นหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทานความสามารถทางการพูดของเด็กจึงสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งความสามารถทางการพูดดังที่กล่าวมานี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ว่า เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้นที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า กิจกรรมเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกความสามารถทางการพูดทั้งทางด้านการรู้คำศัพท์ใหม่ๆ จากในนิทาน การพูดเป็นประโยคเลียนแบบตัวละครในเรื่อง และหลังเสร็จกิจกรรมในแต่ละครั้งจะมีการพูดคุยซักถามเกี่ยวกับนิทานเรื่องที่เด็กๆ

ได้ฟังและมีส่วนร่วมในการเล่า มีการทำความเข้าใจบทบาทของตัวละคร มีตัวละครทั้งที่ได้รู้จักหรือเคยพบเห็นและที่เด็กบางคนไม่รู้จัก เด็กก็จะได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ ไปในตัวด้วย เช่น เด็กบางคนไม่รู้จักผีเสื้อ ไม่รู้จักแมลงเต่าทอง เมื่อเห็นภาพเด็กก็จะพูดโดยรวมว่าเป็นแมลงแต่บอกชนิดไม่ได้ หรือบางคนรู้จักแมลงปอแต่ไม่รู้จักผีเสื้อพอเห็นภาพผีเสื้อเด็กก็จะบอกว่า“แมลงปอ” เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาซังพงษ์ (2540: 15) ที่กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรงซึ่งเกิดจากการที่เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษาจากเพื่อนและครู ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูดที่สูงขึ้นได้รู้จักคำศัพท์ที่แปลกใหม่มากขึ้น นอกจากนี้การเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดและแสดงท่าทางประกอบตามจินตนาการของตนเองโดยครูจะตั้งคำถามและสมมติว่าถ้าเด็กเป็นตัวละครตัวนี้เด็กจะอย่างไร จะพูดอะไร ก็มีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้นด้วย ทั้งยังช่วยเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์จากการเล่านิทาน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ เด็กจึงได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ หลายด้าน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เปิดโอกาสให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการพูดตามจินตนาการของตนเอง ซึ่งช่วยฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในขณะทำกิจกรรม ซึ่งในระหว่างทำกิจกรรมครูควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่าเรื่องและกำหนดบทบาทของตัวละครเองว่า ถ้าเด็กเป็นตัวละครตัวนี้เขาจะอย่างไร เพื่อที่เด็กจะได้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานควรมีการจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
3. เมื่อเด็กออกมาเล่านิทานหรือแสดงความคิดเห็นครูและเพื่อนๆ ควรให้การสนับสนุนและชื่นชมเด็กเพื่อที่เด็กจะได้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาความสามารถทางการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนไปพร้อมๆกัน โดยใช้สื่อรูปแบบและสีสันน่าสนใจมาประกอบการเล่าเรื่อง เพื่อเป็นตัวเร้าให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออก
2. ควรมีการจัดกิจกรรมและวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานในหน่วยงานอื่นๆ เช่น สถานศึกษาระดับชั้นปฐมวัย สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือตามโรงพยาบาลเด็ก เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาและวิจัยการจัดกิจกรรมโดยการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีต่อตัวแปรตามอื่นๆ เช่น การแบ่งปัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การรอคอย ความมีระเบียบวินัย ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ณัฐวดี ศิลากรณ์. (2556). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่น
นิทานประกอบหุ่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร. (2553). พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
การแสดงประกอบการเล่านิทาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐรยำน ยิงยงค์. (2553). ผลการเล่านิทานที่บ้านจังหวัดสุโขทัยประกอบภาพที่มีต่อการพัฒนาการ
ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้คำคล้องจองประกอบภาพ.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
- ทิพย์รัตน์ นันท์หัตถ์. (2553). การพัฒนาสื่อประกอบการเล่านิทานจากผ้ากันเปื้อนเพื่อส่งเสริม
ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ งามขำ. (2551). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พูลสุข สุขเสริม. (2551). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเด็กนักวิจัยที่มีต่อความสามารถทางการพูด
ของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทาน
- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมเล่านิทาน

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมความสามารถด้านการใช้ภาษาอย่างถูกวิธีควรเริ่มตั้งแต่วัยอนุบาล เพราะจะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้วิชาต่างๆ ต่อไปในอนาคต ความสามารถด้านการใช้ภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งของเด็กปฐมวัย คือ ความสามารถทางการพูดโดยเด็กอาจเรียนรู้คำศัพท์ผ่านทางนิทาน เพราะนิทานคือโลกแห่งจินตนาการและเป็นสะพานที่ช่วยให้ถ่ายทอดความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่สู่เด็ก ตลอดจนเป็นตัวกระตุ้นเร้าความสนใจใฝ่หาความรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดี กิจกรรมการเล่านิทานเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่านิทาน ได้แสดงความคิดเห็น เกิดจินตนาการ ซึ่งในที่นี่จะใช้นิทานที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเองทั้งหมดสามเรื่อง โดยครูมีบทบาทในการช่วยเตรียมสื่อและจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรม โดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรม

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาทักษะการพูดทั้งในด้านการรู้คำศัพท์และการพูดเป็นประโยค

หลักการจัดกิจกรรม

1. จัดกิจกรรมการเล่านิทานในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที
2. จัดทำนิทานที่จะนำมาเล่าให้มีลักษณะเหมาะสำหรับการส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โดยแต่ละเรื่องจะมีเนื้อหาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจของเด็ก และเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก มีทั้งหมด 3 เรื่อง
3. ลักษณะของกิจกรรมเด็กจะมีส่วนร่วมในการฟังการแสดงความคิดเห็น การตอบคำถามต่างๆ โดยครูจะเป็นผู้จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ให้มีความปลอดภัยและเพียงพอต่อเด็ก

วิธีดำเนินกิจกรรม

ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆดังนี้

ขั้นตอนการเล่านิทาน

ขั้นนำ (ประมาณ 2 นาที)

ครูนำเด็กเข้าสู่กิจกรรมโดยเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้ การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง และการใช้ปริศนาคำทาย เพื่อให้เด็กสงบและมีสมาธิเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม (ประมาณ 15 นาที)

เด็กและครูร่วมกันสร้างหรือทบทวนข้อตกลงในการทำกิจกรรม ครูชักชวนเด็กสนทนาเกี่ยวกับหน้าปกของหนังสือนิทานและเล่านิทานที่จัดทำขึ้น ได้แก่ นิทานสัตว์แสนรัก นิทานผลไม้ของหนูเล็ก นิทานความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย ในระหว่างที่เล่าครูกระตุ้นให้เด็กใช้ภาษาพูดโดยเน้นให้เด็กพูดคำศัพท์จากเนื้อเรื่องและการพูดเป็นประโยค จากนั้นแบ่งกลุ่มเด็กให้แต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมในกลุ่มของตนเอง ซึ่งจะประกอบไปด้วย การทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ การแสดงบทบาทสมมติ

การทำท่าทางประกอบคำบรรยาย โดยตกลงกันว่าใครจะเป็นตัวละครตัวไหนแล้วออกมาแสดง บทบาทหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม จากนั้นครูและเด็กพูดคุยซักถามกันจนจบเรื่อง

ขั้นสรุป (ประมาณ 3 นาที)

ครูและเด็กร่วมกันสรุปกิจกรรม โดยครูตั้งคำถามให้เด็กได้พูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ตัวละครต่างๆ ในนิทานที่ครูเล่า เปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตความสามารถทางการพูด 2 ด้าน คือ ด้านการรู้คำศัพท์ และการพูดประโยค สังเกต การตอบคำถาม การใช้คำถาม และความสนใจในการทำกิจกรรม
2. วัดความสามารถทางการพูดโดยใช้แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ จัดกิจกรรมเล่านิทาน

บทบาทครู

ในการจัดประสบการณ์การเล่านิทานครูมีบทบาท ดังนี้

1. ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
2. จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จะใช้ในการเล่านิทานให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก และคอย ดูแลความเรียบร้อยในระหว่างทำกิจกรรม
3. ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ และคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็ก ต้องการเท่านั้น
4. สังเกตพฤติกรรมให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมทุกคนและให้ความสำคัญกับเด็กทุกคนเท่าเทียมกัน

บทบาทเด็ก

ครูควรอธิบายขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้เด็กทราบ ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติตามข้อตกลงในการฟังนิทาน และร่วมกิจกรรมเล่านิทาน สนทนา และตอบคำถาม เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน
2. เด็กเข้าร่วมกิจกรรมตามกลุ่มของตนเอง โดยเด็กทุกคนมีโอกาสดำพูดได้แสดงความคิดเห็นตามจินตนาการอย่างอิสระ
3. เมื่อใกล้หมดเวลาเด็กๆ ช่วยกันเก็บอุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ

กิจกรรมที่ 1 สัตว์แสนรัก

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้นิทาน

สาระสำคัญ

การทำเสียงและท่าทางเลียนแบบสัตว์แต่ละชนิดในนิทานเรื่อง “สัตว์แสนรัก” ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะพื้นฐานทางภาษาในการออกเสียงการพูดเพื่อบอกเล่าหรือแสดงความคิดเห็นของตนเอง และสามารถทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว

1. สาระที่ควรเรียนรู้

- ทำเสียงและท่าทางเลียนแบบสัตว์ในนิทานเรื่อง “สัตว์แสนรัก”

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 ด้านร่างกาย การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่และเคลื่อนที่

2.2 ด้านอารมณ์และจิตใจ การร้องเพลงและการแสดงออกอย่างสนุกสนานกับ

เรื่องราวในนิทาน

2.3 ด้านสังคม การเล่นการทำงานและการแลกเปลี่ยนเคารพความคิดเห็นร่วมกับ

ผู้อื่น

2.4 ด้านสติปัญญา การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางการพูดในด้านการรู้คำศัพท์และการพูดเป็นประโยค
2. การสนทนาตอบโต้หรือเล่าเรื่องราวสั้นๆ ได้
3. บอกความต้องการความรู้สึกความคิดเห็นของตนเองได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง“มีเรโด” พร้อมทำท่าทางประกอบ

ขั้นกิจกรรม

2. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงในการร่วมฟังนิทานเรื่องสัตว์แสนรัก เช่น

2.1 เด็กๆตั้งใจฟังและตอบคำถามที่ครูถาม

2.2 ห้ามส่งเสียงดังขณะที่ครูเล่านิทาน

3. ครูเล่านิทานคำคล้องจองประกอบภาพเรื่อง “สัตว์แสนรัก” ให้เด็กฟังทีละหน้า พร้อมกับชี้ภาพประกอบ

4. ครูอ่านคำคล้องจองในนิทาน และให้เด็กอ่านตามที่ละวรรคพร้อมให้เด็กดูภาพประกอบ

5. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเนื้อหาในนิทานเรื่อง “สัตว์แสนรัก” โดยใช้คำถาม ดังนี้

5.1 ในนิทานเรื่องสัตว์แสนรักที่เด็กๆ ได้ฟังมีสัตว์ชนิดใดบ้าง (สิงโต, หมู, กระต่าย, แมว, สุนัข, ลิง, ปลา)

5.2 เด็กๆ ชอบสัตว์ชนิดใดมากที่สุด เพราะอะไร

6. ให้เด็กจับคู่ตามความสนใจ แล้วทำเสียงและท่าทางเลียนแบบสัตว์แต่ละชนิดในนิทานเรื่อง “สัตว์แสนรัก” โดยรอฟังคำสั่งจากครูว่าเป็นสัตว์ชนิดใด

ขั้นสรุป

7. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการทำเสียงและท่าทางเลียนแบบสัตว์แต่ละชนิดในนิทาน

8. ครูและเด็กร่วมกันท่องคำคล้องจองในนิทานเรื่อง “สัตว์แสนรัก” พร้อมกันอีก 1 รอบ

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง “มีเรโด”
2. นิทานเรื่อง “สัตว์แสนรัก”

การวัดและการประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การพูดคำศัพท์และการพูดเป็นประโยค 2. การสนทนาตอบโต้หรือเล่าเรื่องราวสั้นๆ ได้ 3. บอกความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็นของตนเองได้	การสังเกต	- แบบทดสอบความสามารถทางการพูด

แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ

กิจกรรมที่ 2 ผลไม้ของหนูเล็ก

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้นิทาน

สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเรื่อง “ผลไม้ของหนูเล็ก” ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะพื้นฐานทางภาษาในการพูดเกี่ยวกับเรื่องราว คำศัพท์ที่กำหนดไว้ และร่วมกันทำกิจกรรมกับเพื่อนอย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว

1. สาระที่ควรเรียนรู้

- แสดงบทบาทสมมตินิทานเรื่อง “ผลไม้ของหนูเล็ก”

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 ด้านร่างกาย การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

2.2 ด้านอารมณ์และจิตใจ การร้องเพลงและการแสดงออกอย่างสนุกสนานกับ

เรื่องราวในนิทาน

2.3 ด้านสังคม การเล่นการทำงานและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น

2.4 ด้านสติปัญญา การพูดเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางการพูดในด้านการรู้คำศัพท์ และการพูดเป็นประโยค

2. การสนทนาตอบโต้หรือเล่าเรื่องราวสั้นๆ ได้

3. บอกความต้องการความรู้สึกความคิดเห็นของตนเองได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ผลไม้” พร้อมทำท่าทางประกอบ

ขั้นกิจกรรม

2. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงในการร่วมฟังนิทานเรื่อง “ผลไม้ของหนูเล็ก” เช่น

2.1 เด็กๆตั้งใจฟังและตอบคำถามที่ครูถาม

2.2 เด็กๆจะถามให้ยกมือขึ้น

3. ครูเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง“ผลไม้ของหนูเล็ก” ให้เด็กฟังที่ละหน้าพร้อมกับชี้ภาพประกอบ

4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเนื้อหาในนิทานเรื่อง“ผลไม้ของหนูเล็ก” โดยใช้คำถาม ดังนี้

4.1 ตัวละครในนิทานเรื่อง“ผลไม้ของหนูเล็ก” ที่เด็กๆ ได้ฟังมีใครบ้าง (หนูเล็ก, เพื่อน, กระจ่าย, แมว, สุนัข)

5. แบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 3 กลุ่มๆละ 5 คน ให้ร่วมกันแสดงบทบาทสมมติในนิทานเรื่อง“ผลไม้ของหนูเล็ก”

ขั้นสรุป

6. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงการแสดงบทบาทสมมติในนิทานเรื่อง“ผลไม้ของหนูเล็ก”

7. ครูนำหนังสือนิทานไปเก็บที่มุมหนังสือ ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้อ่านในช่วงกิจกรรมเสรี

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง “ผลไม้”
2. นิทานเรื่อง“ผลไม้ของหนูเล็ก”

การวัดและการประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การพูดคำศัพท์และการพูดเป็นประโยค 2. การสนทนาตอบโต้หรือเล่าเรื่องราวสั้นๆ ได้ 3. บอกความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็นของตนเองได้	การสังเกต	- แบบทดสอบความสามารถทางการพูด

แผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ

กิจกรรมที่ 3 ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

กิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้นิทาน

สาระสำคัญ

การทำท่าทางประกอบคำบรรยายและการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย” ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะพื้นฐานทางภาษาในการพูดเกี่ยวกับการตอบคำถาม การพูดแสดงความคิดเห็น และการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว

1. สาระที่ควรเรียนรู้

- การทำท่าทางประกอบคำบรรยายนิทานเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 ด้านร่างกาย การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- 2.2 ด้านอารมณ์และจิตใจ การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องราวในนิทาน
- 2.3 ด้านสังคม การทำงานเป็นกลุ่ม
- 2.4 ด้านสติปัญญา การพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางการพูดในด้านการรู้คำศัพท์และการพูดเป็นประโยค
2. การสนทนาตอบโต้หรือเล่าเรื่องราวสั้นๆ ได้
3. บอกความต้องการความรู้สึกความคิดเห็นของตนเองได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูอ่านคำบรรยายตอนหนึ่งในนิทาน “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย” ให้เด็กฟัง 1 รอบ
2. ครูอ่านคำบรรยายพร้อมให้เด็กทำท่าทางประกอบคำบรรยาย

ขั้นกิจกรรม

3. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงในการร่วมฟังนิทานเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”

เช่น

- 3.1 เด็กๆ ตั้งใจฟังและตอบคำถามที่ครูถาม
- 3.2 เด็กๆ จะถามให้ยกมือขึ้น

4. ครูเล่านิทานประกอบภาพเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย” ให้เด็กฟังทีละหน้า พร้อมกับชี้ภาพประกอบ

5. ครูอ่านเนื้อหาในนิทานและให้เด็กอ่านตามทีละหน้า พร้อมให้เด็กดูภาพประกอบ

6. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเนื้อหาในนิทานเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย” โดยใช้คำถาม ดังนี้

6.1 ตัวละครในนิทานเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย” ที่เด็กๆ ได้ฟังมีนิสัยอย่างไร (ดี/ไม่ดี)

6.2 เด็กๆ เคยทำอย่างแพนด้าน้อยหรือไม่ อย่างไร

ขั้นสรุป

7. เด็กและครูร่วมกันสรุปถึงความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อยในนิทานเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”

สื่อการเรียนรู้

1. คำบรรยาย “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”
2. นิทานเรื่อง “ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”

การวัดและการประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. การพูดคำศัพท์และการพูดเป็นประโยค 2. การสนทนาตอบโต้หรือเล่าเรื่องราวสั้นๆ ได้ 3. บอกความต้องการ ความรู้สึก ความคิดเห็นของตนเองได้	การสังเกต	- แบบทดสอบความสามารถทางการพูด

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย
- แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

คู่มือดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบวัดชุดนี้ใช้เพื่อทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 3 ขวบ (อายุ 3-4 ปี) ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทาน

2. ในการดำเนินการวัดความสามารถทางการพูด ให้มีผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการ 1 คน สำหรับดูแลอำนวยความสะดวกให้ผู้เข้ารับการวัดความสามารถทางการพูดให้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการ

3. แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่ ความสามารถด้านการรู้คำศัพท์ และความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค โดยผู้ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดจะอธิบายแบบวัดความสามารถทางการพูดให้นักเรียนฟังแล้วบันทึกการพูดของนักเรียนแต่ละคน โดยนักเรียนจะเปิดแบบวัดความสามารถทางการพูดและดูภาพตามคำสั่งของผู้ดำเนินการ

ตอนที่ 1 ความสามารถด้านการรู้คำศัพท์

นิยาม **การรู้คำศัพท์** หมายถึง ความสามารถในการสื่อภาพที่เห็นออกมาเป็นคำพูดที่ให้ความหมายเฉพาะ

เกณฑ์การให้คะแนนการพูดตอนที่ 1 จำนวน 6 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน

- ตอบไม่ได้หรือตอบผิดทุกภาพ ให้ 0 คะแนน
- ตอบถูก 1 ภาพ ให้ 1 คะแนน
- ตอบถูก 2 ภาพ ให้ 2 คะแนน
- ตอบถูก 3 ภาพ ให้ 3 คะแนน

ตอนที่ 2 ความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 6 ข้อ

นิยาม **การพูดเป็นประโยค** หมายถึง การพูดเป็นข้อความที่ได้ความบริบูรณ์ในตอนหนึ่งๆ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน

เกณฑ์การให้คะแนนการพูด ตอนที่ 2 จำนวน 6 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน

- ไม่พูดหรือพูดไม่เป็นประโยค ให้ 0 คะแนน
- พูดเป็นวลีที่ไม่สอดคล้องกับภาพ ให้ 1 คะแนน
- พูดเป็นวลีได้สอดคล้องกับภาพ ให้ 2 คะแนน
- พูดเป็นประโยคได้สอดคล้องกับภาพ ให้ 3 คะแนน

วิธีดำเนินการวัดความสามารถทางการพูด

1. ผู้ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดเตรียมการ ดังนี้

- 1.1 ตรวจจำแนกแบบวัดความสามารถทางการพูดให้ครบถ้วน
- 1.2 ศึกษาแบบวัดความสามารถทางการพูดและคู่มือให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมดจนสามารถอธิบายได้ถูกต้อง

1.3 จัดสถานที่สำหรับใช้ในการวัดความสามารถทางการพูดให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการวัดความสามารถทางการพูด

1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการวัดความสามารถทางการพูด ดังนี้

1.4.1 แบบวัดความสามารถทางการพูดและคู่มือแบบวัดความสามารถทางการพูดอย่างละ 1 ชุด

1.4.2 ปากกาหรือดินสอสำหรับจดบันทึกคำพูดและคะแนนของเด็กแต่ละคน

1.5 ผู้ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้ผู้รับการวัดความสามารถทางการพูดไม่กังวล มีความมั่นใจ และให้ความร่วมมือในการทำแบบวัดความสามารถทางการพูดเป็นอย่างดี

1.6 ผู้ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดแนะนำและอธิบายการทำแบบวัดความสามารถทางการพูดให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน

2. ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดตามขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดให้ครบ 2 ตอนที่ละคนจนครบทุกคน
- 2.2 ผู้ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดอ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
- 2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการวัดความสามารถทางการพูด 1 ตอนให้ผู้รับการวัดความสามารถทางการพูดพักประมาณ 2 นาที

3. เมื่อเสร็จสิ้นการวัดความสามารถทางการพูด

- 3.1 ตรวจดูชื่อนามสกุลของผู้เข้ารับการวัดความสามารถทางการพูดให้ถูกต้อง
- 3.2 ตรวจและเก็บแบบวัดความสามารถทางการพูดและคู่มือดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดให้เรียบร้อย

แบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 ด้านการรู้คำศัพท์

แบบวัดความสามารถด้านการรู้คำศัพท์

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมสัตว์แสนรัก

ข้อที่ 1 ภาพต่อไปนี้คือภาพอะไรบ้าง

ข้อที่ 2 ภาพต่อไปนี้คือภาพอะไรบ้าง

ชื่อ-สกุลนักเรียน

ข้อที่ 1	ข้อที่ 2
คะแนนที่ได้	คะแนนที่ได้
..... 3 คะแนน (ตอบถูก 3 ข้อ)	 3 คะแนน (ตอบถูก 3 ข้อ)
..... 2 คะแนน (ตอบถูก 2 ข้อ)	 2 คะแนน (ตอบถูก 2 ข้อ)
..... 1 คะแนน (ตอบถูก 1 ข้อ)	 1 คะแนน (ตอบถูก 1 ข้อ)
..... 0 คะแนน (ตอบไม่ได้)	 0 คะแนน (ตอบไม่ได้)

สัปดาห์ที่ 1

แบบวัดความสามารถด้านการรู้คำศัพท์

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมผลไม้ของหนูเล็ก

ข้อที่ 3 ภาพต่อไปนี้คือภาพอะไรบ้าง

ข้อที่ 4 ภาพต่อไปนี้คือภาพอะไรบ้าง

ชื่อ-สกุลนักเรียน

ข้อที่ 3	ข้อที่ 4
คะแนนที่ได้	คะแนนที่ได้
..... 3 คะแนน (ตอบถูก 3 ข้อ)	 3 คะแนน (ตอบถูก 3 ข้อ)
..... 2 คะแนน (ตอบถูก 2 ข้อ)	 2 คะแนน (ตอบถูก 2 ข้อ)
..... 1 คะแนน (ตอบถูก 1 ข้อ)	 1 คะแนน (ตอบถูก 1 ข้อ)
..... 0 คะแนน (ตอบไม่ได้)	 0 คะแนน (ตอบไม่ได้)

สัปดาห์ที่ 2

แบบวัดความสามารถด้านการรู้คำศัพท์

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย

ข้อที่ 5 ภาพต่อไปนี้คือภาพอะไรบ้าง

ข้อที่ 6 ภาพต่อไปนี้คือภาพอะไรบ้าง

ชื่อ-สกุลนักเรียน

ข้อที่ 5	ข้อที่ 6
คะแนนที่ได้	คะแนนที่ได้
..... 3 คะแนน (ตอบถูก 3 ข้อ)	 3 คะแนน (ตอบถูก 3 ข้อ)
..... 2 คะแนน (ตอบถูก 2 ข้อ)	 2 คะแนน (ตอบถูก 2 ข้อ)
..... 1 คะแนน (ตอบถูก 1 ข้อ)	 1 คะแนน (ตอบถูก 1 ข้อ)
..... 0 คะแนน (ตอบไม่ได้)	 0 คะแนน (ตอบไม่ได้)

สัปดาห์ที่ 3

ตอนที่ 2 ด้านการพูดเป็นประโยค

แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นประโยชน์

สปีดพาร์ท 1 กิจกรรมสัปดาห์แสนรัก

ข้อที่ 1 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

ข้อที่ 1

คะแนนที่ได้

..... 3 คะแนน (พูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ)

..... 2 คะแนน (พูดเป็นวลีได้ออกค้อยกับภาพ)

..... 1 คะแนน (พูดเป็นวลีที่ไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 0 คะแนน (ไม่พูดหรือพูดไม่เป็นประโยค)

ข้อที่ 2 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

ข้อที่ 2

คะแนนที่ได้

..... 3 คะแนน (พูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ)

..... 2 คะแนน (พูดเป็นวลีได้ออกค้อยกับภาพ)

..... 1 คะแนน (พูดเป็นวลีที่ไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 0 คะแนน (ไม่พูดหรือพูดไม่เป็นประโยค)

ชื่อ-สกุลนักเรียน

สัปดาห์ที่ 1

แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นประจักษ์

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมผลไม้อร่อยหนูเด็ก

ข้อที่ 3 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

ข้อที่ 3

คะแนนที่ได้

..... 3 คะแนน (พูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ)

..... 2 คะแนน (พูดเป็นประโยคไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 1 คะแนน (พูดเป็นประโยคที่ไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 0 คะแนน (ไม่พูดหรือพูดไม่เป็นประโยค)

ข้อที่ 4 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

ข้อที่ 4

คะแนนที่ได้

..... 3 คะแนน (พูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ)

..... 2 คะแนน (พูดเป็นประโยคไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 1 คะแนน (พูดเป็นประโยคที่ไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 0 คะแนน (ไม่พูดหรือพูดไม่เป็นประโยค)

ชื่อ-สกุลนักเรียน

สัปดาห์ที่ 2

แบบวัดความสามารคว่าความถนัดการพูดเป็นประโยค

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมความซื่อสัตย์ของแผนด้านน้อย

ข้อที่ 5 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

คะแนนที่ใส่

..... 3 คะแนน (พูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ)

..... 2 คะแนน (พูดเป็นประโยคไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 1 คะแนน (พูดเป็นประโยคที่ไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 0 คะแนน (ไม่พูดหรือพูดไม่ไปประโยค)

ข้อที่ 6 ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ

คะแนนที่ใส่

..... 3 คะแนน (พูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพ)

..... 2 คะแนน (พูดเป็นประโยคไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 1 คะแนน (พูดเป็นประโยคที่ไม่สอดคล้องกับภาพ)

..... 0 คะแนน (ไม่พูดหรือพูดไม่ไปประโยค)

ชื่อ-สกุลนักเรียน

สัปดาห์ที่ 3

ภาคผนวก ค
ภาพการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน

ภาพการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

สัปดาห์ที่ 1 “กิจกรรม สัตว์แสนรัก”

ภาพการประเมินก่อนจัดกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 1 “กิจกรรม สัตว์แสนรัก”

ภาพขณะปฏิบัติกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 1 “กิจกรรม สัตว์แสนรัก”

ภาพการประเมินหลังจัดกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 2 “กิจกรรม ผลไม้ของหนูเล็ก”

ภาพการประเมินก่อนจัดกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 2 “กิจกรรม ผลไม้ของหนูเล็ก”

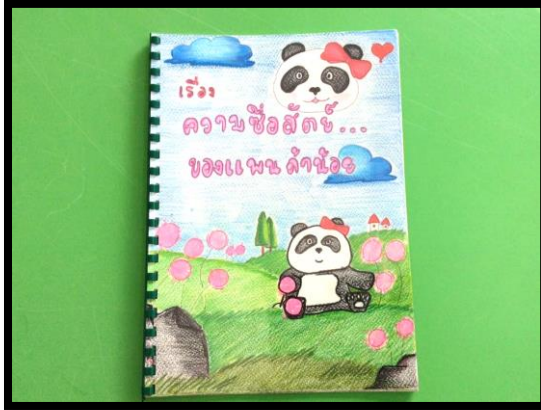
ภาพขณะปฏิบัติกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 2 “กิจกรรม ผลไม้ของหนูเล็ก”

ภาพการประเมินหลังจัดกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 3 “กิจกรรม ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”

ภาพการประเมินก่อนจัดกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 3 “กิจกรรม ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”

ภาพขณะปฏิบัติกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 3 “กิจกรรม ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย”

ภาพการประเมินหลังจัดกิจกรรม

ภาคผนวก ง

- ตารางแสดงค่าคะแนนแบบทดสอบก่อนจัดกิจกรรมเล่านิทาน
- ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

เนื้อหา	ข้อสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			MR	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ตอนที่ 1 ความสามารถด้านการรู้คำศัพท์ (กิจกรรมสัตว์แสนรัก)	1.ภาพกระต่าย หมู สิงโต	+1	+1	+1	3	1
	2.ภาพแมว เต่า นก	+1	+1	+1	3	1
(กิจกรรมผลไม้ของหนูเล็ก)	3.ภาพแอปเปิ้ล องุ่น กล้วย	+1	+1	+1	3	1
	4.ภาพสตอเบอรี่ แตงโม ส้ม	+1	+1	+1	3	1
(กิจกรรม ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย)	5.ภาพหมีแพนด้า กระเป๋าทันไม้	+1	+1	+1	3	1
	6.ภาพช้าง ตำรวจ ม้าลาย	+1	+1	+1	3	1
ตอนที่2 ความสามารถด้านการพูดเป็น ประโยค (กิจกรรมสัตว์แสนรัก)	1.ภาพลิงกำลังกินกล้วย	+1	+1	+1	3	1
	2.ภาพเด็กผู้หญิงกำลังร้องเพลง	+1	+1	+1	3	1
(กิจกรรมผลไม้ของหนูเล็ก)	3.ภาพเด็กผู้ชายกำลังรดน้ำ ต้นไม้	+1	+1	+1	3	1
	4.ภาพเด็กผู้ชายกำลังอ่าน หนังสือ	+1	+1	+1	3	1
(กิจกรรม ความซื่อสัตย์ของแพนด้าน้อย)	5.ภาพหมีแพนด้ากำลังปีนต้นไม้	+1	+1	+1	3	1
	6.ภาพเด็กผู้หญิงกำลังหิวผม	+1	+1	+1	3	1

หมายเหตุ

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 คือ อาจารย์อารีย์ พรหมเล็ก

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 คือ อาจารย์สุนทร เทียนงาม

ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 คือ นางสาวธัญญ์วี อภิกุลเจริญกิตติ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	: นางสาวจุฬารักษ์ อนุศักดิ์
อยู่บ้านเลขที่	: 229/3 ม.9 ต.ป่าอ้อ อ.ลานสัก จ.อุทัยธานี
การศึกษา	: จบการศึกษาระดับ ปวช.คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเซนต์สิริบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี จบการศึกษาระดับอนุปริญญา สาขาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ตำแหน่ง	: ผู้ดูแลเด็ก
สถานที่ทำงาน	: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านซับป่าพลู สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อ ตำบลป่าอ้อ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี